

Nauha 1/ 1978

Grundig 9,5

Kerääjä: Nurminen Arja

Haastateltava: Kokkonen Heikki, s. 14.08.1908
Sulkavanjärvellä

1	Henkilötiedot; Isän lähtö kotoa	1
2	Köyhät kotiolot kertojan lapsuudessa	30
3	Lapset kunnan huudokkaiksi	60
4	Kertojan kiertely huudokkaana eri paikoissa	75
5	Raskaassa työssä 7-vuotiaana	85
6	Kertojan kiertely sokean miehen matkassa	100
7	Mutka-nimisessä talossa huutolaisena	125
8	Huutolaisena Sääskeniemessä	138
9	Renkinä Pietikäisellä 9 vuotta	143
10	Naimisiinmeno ja talon osto; lasten syntyminen	149
11	Janne Väisänen, sokea mies, jonka mukana kertoja kulki; verkkojen kutominen elannoksi	174
12	Verkontekovälineet; aineet	202
13	Eläminen nykyaikana	220
14	Huutolaisten ottaminen taloihin uutena vuonna	230
15	Huutolaisten kohtelu	235
16	Työaika huutolaisena	256
17	Kelkan kanssa kiertäminen talosta taloon	263
18	Voin antaminen sokealle eri asetilla eräässä talossa	275
19	Savupirtti ja -sauna; veden lämmitys kuumilla kivillä	294
20	Lukemaan oppiminen	312
21	Rippikoulun käynti	315
22	Kiertokoulunkäynti; opettaja Leskinen, opetettavat aineet	320
23	Kertoja arestissa	340
24	Kertoja sodassa ja reservissä	354
25	Anna-Mari, tietäjä; erään rahapussin katoa- minen	360
26	Muistelmia Anna-Marista	383
27	Juhannuskokkojen polttaminen	408
28	Juhannuksen valmistelu; juhannusruoat, siivous	411
29	Nuorten juhannushuvit	433
30	Viinan käyttö ei ennen yleistä	445
31	Tanssisoittajia: Pasanen, Musta-Matti	450
32	Mustan-Matin nimi: viinankeitosta palaminen	460
33	Riiviikko, palkollisten vapaaviikko	470
34	Tanssit: tyttöjen ja poikien kestit	482-488

Nauha 1/ 1978
2.-puoli

Kokkonen Heikki ja Anna

35	Tanssit; soittajien maksut, tanssikappaleet	1
36	Tanssiin hakeminen vuorotellen; kilpailu tytöistä	37
37	Yöjalassa käynti; kolkutusluvat	65

Kokkonen Anna Helka, o.s. Kukkonen
s. 11.1.1910 Kiuruvedellä

38	Riikka, kiertelevä vehnäkauppias; vehnästen tekeminen ja vaihtaminen muihin elintarvikkeisiin	134
----	--	-----

Kokkonen Heikki

39	Hiski-Toolli, kiertelevä kansanpersoonallisuus	215
40	Kertojan kiertely kerjuulla Janne Väisäsen kanssa; Janne Väisäsen äkäisyys	254
41	Kertojan putoaminen kaivoon 7-vuotiaana	304
42	Kertojan mummun tekemä lääke kivitautiin	325

Martikainen Reino, s. 13.12.1916

44	Viekin mummo, kansanparantaja	338
45	Kertojan mummon ja isän parannustaito	355
46	Sahin Eeli, verenpysäyttävä	384

Kokkonen Anna

47	Eräs verenpysäyttämistapaus	395
----	-----------------------------	-----

Martikainen Reino

48	Haavojen parantaminen	415
49	Ei tietoa käärmeenpuremien parantamisesta	433
50	Päänsärlyn parantaminen kylmillä kääreillä	445
51	Viinankeitto Kiuruvedellä, Hupi-Topi, viinankeitittäjä	452-488

Kerääjä: Nurminen Arja

K i u r u v e s i

Haastateltava:
Martikainen Reino

1	Henkilötiedot	1
2	Kertoja savottatöissä Kainuussa	25
3	Savottaelämää: kämpät, kämppäemännät	50
4	Työnteke kämpillä: työvälineet; ei suurempia onnettomuuksia	85
5	Kortinpeluu kämpillä; pelaamisen kieltäminen	145
6	Savottajutut; eräs rivo vitsi	198
7	Papeista kerrottu paljon kaskuja	230

Kokkonen Anna

8	Kasku papista ja kylänvanhimmasta	240
9	Eräs käärmeiden kanssa seurustellut mies Jousniemellä	255
10	Eräs toinen käärmeiden kanssa seurustellut mies	280
11	Anna Kokkosen henkilötiedot	297

K i u r u v e s i

Miettinen Ida Aurora
O.s. Saastamoinen, s. 10.3.1896
Remes kylässä

12	Henkilötiedot	305
13	Kertojan vanhemmat, isän käynnit Amerikassa	320
14	Kertojan asuinpaikat	328
15	Huonot tiet Korkealtakankaalta; jäätiet	339
16	Kertojan koulunkäynti	344
17	Opettajat: Kuorikoski, Korhonen, Kärkkäinen, Huttunen	365
18	Kertojan isä	385
19	Kertojan työpaikkoja: kaupassa Kiuruvedellä, Kemissä, Torniossa	397
20	Sairastuminen ja paluu Kiuruvedelle	422
21	Töihin Kuopioon: naimisiinmeno leipurin kanssa	440
22	Leipuriliikkeen perustaminen Kiuruvedelle; kerhokahvilan pito	458
23	Talon osto ja leipomon perustaminen	480

Nauha 2/ 1978
2.-puol.

K i u r u v e s i
Haastateltava: Miettinen Ida

24	Leipomotuotteet: leivät, rieskat, baakelsit	1
25	Kahvileivän menekki	30
26	Leipomon henkilökunta	35
27	Työn raskaus, pitkät työpäivät	40
28	Kasvattipojan ottaminen	68
29	Leipomotuotteiden menekki	80
30	Vesirinkelit	90
31	Leipomon asiakkkaat	107
32	Kirjanpidon hoito	137
33	Lottatyöt sota-aikana	165
34	Haapakummun Anna-Mari, parantaja	198
35	Kadonneen avaimen löytäminen	227
36	Anna-Marin maine koko maassa	250
37	Anna-Mari kertojan sormen parantaja	266
38	Muita parannustapauksia	275
39	Anna-Marin käyttämät lääkkeet	285
40	Anna-Marin miehen kuolema	307
41	Muistelmia Anna-Marista	320
42	Anna-Marin poika Eljas; pojan lääkkeiden- tekotaito	342
43	Anna-Marin toinen poika, Jussi	368
44	Muistelmia Anna-Marista; ulkonäkö	380
45	Ei määrättyjä maksuja Anna-Marin paranta- misista	392
46	Anna-Marin saamat kirjeet eri puolilta maata	397
47	Anna-Marin poika, Eljas	409
48	Anna-Marin vanhimman pojan kuolema	414
49	Aku Rätty, saarnamies	427
50	Pikiöljyn käyttäminen yskänlääkkeeksi	445
51	Tervan käyttö	453
52	Hauteiden käyttö; Liisa Hiltunen, hieroja	460
53	Ei tietoa verenseisottajista Kiuruvedellä, Ylivieskassa käynnit	475 -488

Kerääjä: Nurminen Arja

K i u r u v e s i

Haastateltava: Miettinen Ida

1	Opettajat	1
2	Muistoja tohtori Väänäsestä	18
3	Lapsenpäästäjät: kertojan mummo; kertojan toinen nimi mummon mukaan	60
4	Lasten odotus ennen vanhaan, työnteko	98
5	Lasten sukupuolta ei osattu ennustaa	143
6	Ei lapsentekoon liittyviä taikoja	170
7	Miehet eivät synnytyksessä mukana	194
8	Sekavaa muistelua	205
9	Körttiläisyys Kiuruvedellä; rovasti Porkola	225
10	Pappien vaalit	240
11	Kirkossa käyminen, konfirmaatio	254
12	Kertoja ei mukana seurakuntatyössä	280
13	Sekavaa kerrontaa	290
14	Viljakainen, Kauppinen, pappeja kertojan nuoruudessa	302
15	Uudempia pappeja	310
16	Viljakaisen maanviljelys; Viljakaisen luonne	328
17	Rippikoululäksyt	338
18	Viljanen, pappi	347
19	Rippikoulukäynti; tytöt ja pojat erikseen	376
20	Rippikoululäksyt	413
21	Rippivaatteet ennen	420
22	Ei rippilahjoja kertojan nuoruudessa	430
23	Joulumuistoja: joulupukit kertojan lapsuudessa	440
24	Joululahjat	445
25	Joulukuuset ja kynttilät	450
26	Ei paljon joululahjoja	456
27	Joulun valmistelu, jouluruoat	460
		-488

Nauha 3 / 1978
2.-puol.

K i u r u v e s i

Haastateltava: Miettinen Ida

28	Kalja joulujuomana, kaljan valmistus	1
29	Sintu, janojuoma kesällä	33
30	Joulusauna	40
31	Joulukirkossa käynti	46
32	Jouluna ei käyty kylässä	55
33	Tapaninajelut	62
34	Kertojan mieltymys hevosiin	67
35	Lapsien viihdyttäminen kertojan lapsuudessa	85
36	Latja, varas; jyvien varastelu maka- siinista	100
37	Laukkukauppiat	124
38	Pekka Remsunen, laukkukauppias	133
39	Laukkukauppiaiden "reviirit"	165
40	Laukkukauppiaiden myyntitavarat: kankaat, "orehkot" = keksejä	170
41	Kunnanhoidokit; kohtelu taloissa, huutokaupat, mielenvikaiset	183
42	Anna Mård, kuppari	305
43	Kuppaaminen nykyisin	311

K i u r u v e s i

Haastateltava: Mård Anna Britta
O.s. Väisänen, s. 11.3.1896

44	Henkilötiedot	320
45	Tietoja vanhemmista	327
46	Koti Multa-ahossa, muutto Väliaholle	337
47	Lapsuusmuistoja; huonot rakennukset	342
48	Köyhät olot; ruoat	350
49	Äidin kuolema, lasten maailmalle lähtö	359
50	Muutto Koskenjoelle	369
51	Lapsuusmuistoja; äidin sairastelu, raskaat työt	373
52	Kertojan hieromistaito	398

-488

Kerääjä: Nurminen Arja

K i u r u v e s i

Haastateltava: Mård Anna

1	Kuppaamisen opetteleminen	1
2	Kaisa Remes, kuppari Jylänkäperällä	12
3	Kupparin välineet: Kuppakirves, sarvet (näyttää välineitä)	27
4	Kuppaamisen vaiheet: kylpeminen, sarvien imeminen kiinni	77
5	Erään miehen parantaminen kuppaamalla	140
6	Muita kupattavia ihmisiä	165
7	Kuppaamisen parantava vaikutus	193
8	Lasten kuppaaminen	238
9	Keskiviikko kuppauspäivänä	250
10	Hammassäryn parantaminen kuppaamalla	280
11	Lääkkeen tekeminen "koin" parantami- seksi	292
12	Sokerin laittaminen haavaan	312
13	Ruudin käyttö ripulin parantamiseksi	320
14	Apteekin lääkkeitä särkyjen parantami- seen	330
15	Näsinmarjojen käyttö riisitaudin paran- tamiseen	333
16	Kertojan äidin parannustaito	350
17	Kertojan anoppi Haapakummun Anna-Mari, tietäjä, teosofi	355
18	Anna-Marin elämänpuu, uskomustarina	369
19	Eräs mies pahan ajamana, Anna-Marin en- nustukset	380
20	Kertojan näkemä uni Ville Kämäräisen poikien kaatumisesta	400
21	Kertojan näkemä uni Stalinista	411
22	Kertojan uni arkuttomasta ruumiista	422
23	Kertojan lapsena näkemät unet	448
24	Kertojan uni vuodesta 1918	458
25	Kertojan unet enteenä	462
		-488

Nauha 4/ 1978
2.-puol.

Haastateltava: Anna Mård

26	Kertojan veljen vierailu kuolemansa jälkeen, 1 Kertojan usko vainajien liikkumiseen	
27	Noituudella parantaminen; eräs kostotapaus	37
28	Sammakoiden noituminen hevosen päälle	85
29	Hätämaan tietäjä	117
30	Lapsen uhraaminen pirulle, eräs tapaus	145
31	Kertojan puusepän työt, kirvesvarren teko	185
32	Kertojan poika	240
33	Paikannimistä: ei tietoa Näläntöjärven ni- men alkuperästä; Remeskylän nimi Remes-su- vusta	255
34	Ei tietoa paikallistarinoista	287
35	Annamari tietäjä	304
36	Ei tietoa eläinten ennustustaidoista	308
37	Taivaallinen maaliskuu kesän sään ennusta- jana	316
38	Vanha Maria sään ennustajana	322
39	Taivaallisesta kesäkuusta ennustaminen	325
40	Jouluna ei ennustettu säätä	330
41	Tiburiuksen päivä ja vanha vappu sään ennustuspäiviä	344
42	"Erävihko Eerikkana, varavihko Valpurina, vielä Urpokin uikuttaa, Martinuskin mai- nihtee", sään ennustusloru	349
43	Kertojan muistoja ilmoista; huonoja vuosia	362
44	Kerjäläisten kiertely pula-aikana	395
45	Kertojan mies tinuri	398
46	Ruoan vähyys kertojan lapsuudessa	406
47	Petäjärieskan teko	414
48	Kahvin keitto viljasta ja herneistä	440
49	Kertoja paahtaa ja jauhaa itse kahvinsa	451
		-482

Nauha 5/ 1978

Kerääjä: Nurminen Arja

K i u r u v e s i

Haastateltava: Anna Mård

1	Kahvin jauhamisen ääniä	1
2	Maininta kertojan veljestä	25
3	Huoneen maadoittaminen kuparilevyllä	45
4	Kertojan uskosta; körttiläisyydestä	54

K i u r u v e s i

Haastateltava: Väisänen Alfred
s. 1.2.1911 Ryönänjoella

5	Henkilötiedot	122
6	Töihin ryhtyminen pikkupojasta	140
7	Metsätyöt; työporukat	157
8	Työpäivän pituus	183
9	Työvälineet: kirveet, hevoset	186
10	Päivässä tehdyt kappalemäärät	195
11	Yöpyminen taloissa, ei metsäkämppeä	220
12	Uittoreitit, laivat	235
13	Tukkien viertäminen jokeen	250
14	Lautat; lenkittäminen	260
15	Näremiehet; näreiden "kisertäminen rinkeleiksi"	270
16	Tukkien viertäminen jokeen; puomit, taab- laus	285
17	Valvominen tukkitöissä	310
18	Tukkilauttojen määrät	318
19	Ponttuut	328
20	Kelut	337
21	Veteen putoaminen sumaa poljettaessa	350
22	"Tukkilaiseksi poraaminen", ensikerta- laisen kastelu	363
23	Kujeiden tekeminen tukkiporukoissa	372
24	"Savottapiispat" ja "-lukkarit" ym. "virkamiehet" tukkiporukoissa	380
25	Martikaisen veljekset Olli ja Reeti, "piispa" ja "rovasti"	398
26	Vaimojen nimittäminen "ruustinnaksi" ja "piispanrouvaksi"	407
27	Kertoja "piispan" ja "rovastin" työ- mailla	418
28	Litkat, puomilautat	426
29	"Häntämiehet"	432
30	Erään miehen hukkuminen koskeen	443
31	Perämiehet ja keulamiehet	450
32	Remes-Kalle, perämies; kasku siitä miten hän sai "Jöö-Kalle" -nimen	456
33	Kilpailu töissä	466
		-482

Nauha 5 / 1978
2. - puol.

K i u r u v e s i

Haastateltava: Väisänen Alfred

34	Annamari, tietäjä; kadonneiden tavaroitten löytäminen	1
35	Annamari luumädän parantajana	27
36	Kertojan isän ruumiin raskaus	48
37	Ilmojen ennustaminen luonnonmerkeistä	96
38	Myrskyn ennustaminen pajun lehdistä	106
39	Sään ennustaminen madon käyttäytymisestä	127
40	Sään ennustaminen piisamin pesänteosta	138
41	Hiirien liikkuminen ihmeiden edellä	148
42	Luonnonheinän niitto ennen, haasiat	167
43	Pääskysten seuraaminen	180
44	Kertoja ei metsästännyt	198
45	Sateen ennustaminen kallan lehdistä	210
46	Kuluvan kesän sään ennustaminen	225
47	Soiden kuivaaminen vahingollista	246
48	Lintukannan väheneminen	262
49	Kertoja ei metsä- eikä kalamies	280
50	Kaivonpaikan katsominen	306
51	Kertojan etsimät kaivonpaikat Ryönänjoella	317
52	Kaivonpaikan etsiminen	330
53	Ihmisen sähkövaraukset; maansäteily	358
54	Eino Mårdin ennustustaito; myrkyn ottaminen talvikolta	400
55	Tulen ja veden voiman ostaminen, taikakonstit	420
56	Veren pysäyttäminen haavaan katsomalla (näyttää arpia)	430
57	Kertojan tytär näyttää maansäteilyn vaikutusta	445
58	Palvelijoiden pelottelu ruokakelloilla	460
59	Pirun näkeminen nurkkatansseissa	474
60	Taikavehkeiden piilottaminen muurahaispesään, valon palaminen pesän päällä pimeässä (kertojan vaimo kertoo)	480

Kerääjä: Nurminen Arja

K i u r u v e s i

Haastateltava: Väisänen Vieno Amanda
O.s. Mikkonen, s. 7.1.1914 PyhäjärvelläHaastateltava: Väisänen Alfred

1	Edellinen juttu jatkuu	1
2	Kertojan isovanhempien parannustaito	18
3	" Yhdeksällä oriilla... ", parannusloitsu	22
4	Ummellaan olevan lehmän parantaminen	32
5	Sukutietoja	47
6	Kertoja ei usko kummituksiin; luonnol- listen selitysten etsiminen	55
7	Eeti Räisäsen näkemä hevosen katoaminen	88
8	Kertojan tyttären kokemus vainajan tulemisesta vastaan	103
9	Lapsena kuultu kummitustarina	117
10	Kertojan ukin näkemä ruumisarkku järvellä, isältä kuultu	130
11	Pyhätyötä pidettiin pahana kertojien lapsuudessa	144
12	Kertojan veljen kokemus näkymättömästä seurasta	168
13	Kertojan sedän ikkunasta näkemä käsi	188
14	Kertojan äidin yliluonnollinen kokemus	200
15	Kertojan näkemä uni, enne	208
16	Heikin-suon nimen alkuperä	243
17	Ei tietoa Kotajoen nimestä	250
18	Kertojan kokemia kummitusjuttuja	258
19	Kertojan uskomisen henkimaailmaan	305
20	Pirunraamattu " Pieroon rovastilla "	317
21	Ei käärmeitä Kotajoella	328
22	Erään tytön sairastuminen nähtyään pirun kuvan spiritismiä pelatessa (talon tytär kertoo)	335
23	Vastan heittäminen katolle, laskiaistaika	346
24	Laskiaissaunassa ei saanut puhua, taika	352
25	Juhannustaika	386
26	Vieno Väisäsen henkilötiedot	398
27	Vieno Väisäsen soittoharrastukset; tanssi- soittajana	404
28	Piirileikkien leikkiminen	420
29	"On tytöllä lupa laulaa", piirileikkilau- lu (pll)	437
30	Laulujen oppiminen	443
31	"Kun minä kotoani läksin", pll	461
32	"Kulkurin kaiho", laulu	468
33	Lapsien nukuttaminen	475
		-488

Nauha 6/ 1978
2.-puol.

K i u r u v e s i

Haastateltava: Kauhanen Saara
os. Laitinen s.23.1.1903 Häutakylässä

34	Kertojan nimi mummon nimen mukaan;	1
	mummon syntymäpäivä	
35	Henkilötietoja	20
36	Kertojan mummolleen tekemä haude luon- nonkasveista; hartiakivun paraneminen	68
37	Tervan käyttö lääkkeeksi	173
38	Nivelreuman parantaminen lepänlehdillä	193
39	Korvalääkkeen tekeminen puuöljystä ja sipulista	208
40	Polvisäryn parantaminen lampaanvil- lalla	255

Simpura Lydia Serafiina os. Saukkonen
s. 12.8.1908 Sortavalassa, asuu Tampereella

41	Kanervatyynyn käyttö unettomuuteen	270
42	Suokanervaveden käyttö hiusten läh- töön	280
43	Nokkosten parantava vaikutus	295
44	Haavan parantaminen raudanlehdillä ja vastanlehdillä	294?
45	Etikkaveden käyttö kuumeeseen ja pään- särkyyn	303
46	Kertojan henkilötiedot	327
47	Ampiaispestojen parantaminen mullalla	334
48	Tervan käyttö lääkkeeksi	342
49	Yskänlääkkeen teko koivun pihkalehdis- tä ja viinasta	348
50	Vatsalääkkeen teko muurahaisenmehusta	360
51	Ruusun parantaminen kastemadoilla eli sätillä	390
52	Vyöruusu (SK+LS)	398
53	Ruusuu jalassa tai kädessä (LS)	404
54	Vyöruusu (SK+LS)	414
55	"Sättäruusu" (LS)	431
56	Ruusulääkkeen teko 9 eri aineesta (LS)	443
57	Kertojan sisar sairaalaan loukanneen jalkansa vuoksi, hauska tapaus (LS)	456 -488

Kerääjä: Nurminen Arja

Haastateltavat: Simura Lydia (LS)
ja Kauhanen Saara (SK)

1	Särkevien jalkojen hoitaminen savikääreillä (LS)	1
2	Savihoito Runnin parantolassa (SK)	85
3	Kertojien saamat savihoidot Jugoslaviassa (SK)	98
4	Viison mummo; kansanparantaja Sortavalassa, mummon parantamia ihmisiä (LS)	127
5	Jalan parantaminen lepänlehdillä	200
6	Särkevän käden parantaminen lepänlehdillä	220
7	Särkevän jalan parantaminen vesiheinällä	226
8	Ei tietoa käärmeenpureman parantamisesta	245
9	Kalle Winbergin taikakonstit; lasten tekemä kepponen	250
10	Vastan heittäminen katolle, naimataika (SK)	330
11	Kertojan sisarten tekemät uuden vuodentaiat (LS)	343
12	Tinan valaminen kertojien nuoruudessa (LS + SK)	363
13	"Ympyräinen, ämpyräinen...", loitsu ampiaisepiston ehkäisemiseksi (LS)	379
14	"Entten tentten...", leikkiloru	383
15	"Sotken savee, kätken kivee...", leikki (SK)	386

K i u r u v e s i
KarsikkoniemiHaastateltava: Ruotsalainen Aatami (Aatu)
s. 15. 2.1900 Ryönänjoella, maanviljelijä

16	Henkilötiedot	403
17	Körttiläisyys Heinäkylässä	425
18	Aku Rätty, saarnamies	449
19	Karsikkoniemen talot	472
		-490

Nauha 7/ 1978
2.-puol.

K i u r u v e s i
Ruotsalainen Aatu

20	Kertojan ryhtyminen suutarintöihin; ensimmäiset kengät	1
21	Riukuvarret, lyhytvartiset lapikkaat ja yksipohjaiset kengät	55
22	Kaato, emäsnahka ja varsinahka	75
23	Suutarinvehkeet	86
24	Nahkojen parkitseminen	91
25	Nahan leikkaaminen ja ompelu	125
26	Viinanjuonti kengästä, eräs tapaus	150
27	Nahan leikkaaminen mittaamatta	172
28	Varren palttaaminen	186
29	Pohjakengän tekeminen; työvaiheet	198
30	"Nyörholkki" eli kengän silmät; soljet	219
31	Pohjan kiinnitys puunauloilla	230
32	Puunaulojen tekeminen	250
33	Sisäpohja ja päällyspohja	260
34	Yksipohjaisten kenkien paikkaaminen	270
35	Koristekuvioiden teko	282
36	Kengän kuivaminen	290
37	"Haitarivarren" teko	297
38	Kenkien rasvaaminen sianrasvalla ja tervalla	310
39	Pikilangan tekeminen	330
40	Äimä, neula	343
41	Veitset: kieroveitsi, suoraveitsi	353
42	Kenkien hinnat	360
43	Naisten kengät: lapikkaat, kenkut, li-pokkaat	396
44	Nahkojen värjääminen	438
45	Värien teko savesta, öljystä, lepänkuoresta	444
46	Suutariksi naapuriin "väkivelkasille"	470
47	Kenkien tarve taloissa; palvelijoiden vuosikengät	473
48	Lasten kengät	482
		-490

Kerääjä: Nurminen Arja

Haastateltava: Ruotsalainen Aatu

1	Suutarien kiertely	1
2	Suutarien kohtelu taloissa: kamarissa syöttäminen, vaatteet talosta	10
3	"En minä rupee suutarin oppiin", laulu	41
4	"Nau'un" pano kenkiin	50
5	Heikki Mård, Ruotsalainen, hauskoja suu- tareita	95
6	Valaistus suutarintyötä tehtäessä	114
7	Muistelmia suutari Tahvo Parviaisesta	130
8	Eräs nopea suutari	156
9	Tallukoiden teko	170
10	Kumikengät	190
11	Erään miehen kengänsaanti, muistelmia	194
12	Veneen hakkaaminen suutuspäissä, eräs tapaus; miehen pikavihaisuus	215
13	Muistelmia Juho Linnilästä	242
14	Kertojan puusepän töihin oppiminen	253
15	Rekien, kapustoiden ym. teko naapureihin	260
16	Kapustan teko koivunmutkasta	267
17	Rekipuut	276
18	Sanontatapa länkiä tekemisestä	288
19	Sepäntöiden teko kotona	305
20	Kertojan perhe	310
21	Kertojan muistoja vuodesta 1918; elintarvikkeiden luovutus, "mustan" lei- vän hakeminen: kertoja vartiointitehtä- vissä Suojeluskuntatalolla; kahden mie- hen ampuminen; jääkärien värviäminen; muilutukset, luokkaviha	332
22	Torppareiden häädöt	
23	Isompia taloja Kiuruvedellä	428
24	Kertojan kotitila	435
25	Kertoja maanviljelijänä	443
26	Kulkeminen jalan entisaikaan; tansseissa käynti	459
27	Kertojan emäntä	473
28	Iltamat entisaikaan	480
		-490

K i u r u v e s i
Ruotsalainen Aatu

29	Työväenyhdistyksen ja nuorisoseuran iltamat; iltamatalot	1
30	Kertoja käynyt etupäässä seurantalolla	40
31	Kertoja mukana iltanäytelmissä	55
32	Helenius, Väisänen, näytelmien puuhamie- hiä	75
33	Itse ei tehty näytelmiä	95
34	Iltaohjelmät: puheiden pito	100
35	"Tammerkosken sillalla", pll	136
36	"Joppilan pellon piertanolle...", pll	150
37	"Neula meni poikki..", pll	164
38	Piirileikkien tanssiminen kesteissä	174
39	Kumpulainen, viulupelmanni; Heikki Laukkanen, viulupelmanni; Mäkelän ja Jaakkolan pojat, hanurinsoittajia; Makkonen, 3-rivisen soittaja; Aatu Kämäräinen, 1-rivisen soittaja; Saasta- moinen, haitarin ja pimpparaudan soit- taja; Luttinen, Aku Valta, pelmanneja	191
40	Soittaminen ja laulaminen tukkilau- toilla	226
41	Junttalaulu "Hei juu junttanpoo"	238
42	Talkootanssit ja riihitanssit	266
43	Pll "Nyt on pojat yksin"	277
44	Kiusottelulaulut kyläläisten kesken	282
45	Ei erityistä laulua piirileikkiä aloi- tettaessa	299
46	Erilaisia piirileikkejä	304
47	Piirileikeissä ei soittajia	324
48	Maksaminen pelimanneille	330
49	Viinankeitto kieltoain aikaan	334
50	Naiset eivät juoneet eikä tupakoineet	345
51	Nuuskan käyttö	355
52	Viinankeitto ja salakuljetus	366
53	Ei suurempia tappeluita Kiuruvedellä	405
54	Erään suojeluskuntalaisen tappaminen v. 1927	418
55	Laukkukauppiaat Vienan-Karjalasta	437
56	Tiitus Kopulainen ja Kettunen, laukku- kauppiaita	442
57	"Rättiläiset", rinkeli- ja kuppikaup- piaat	447
58	Laukkukauppiaiden "pelaaminen" naisten kanssa, yöpyminen taloissa	465
		-490

Kerääjä: Nurminen Arja

Haastateltava: Korhonen Kalle

1	Kenolan häälaulu	1
2	Laulun alkuperästä	45
3	Kasku miehen ja vaimon suhteesta	60
4	Kasku Niemiskylän pojan akanotosta	103
5	Kasku pohjalaisista ja savolaisista	132
6	Maininta " hävyttömästä saarnasta "	150
7	Kasku pojasta, joka toivotti vieraan tervetulleeksi	190
8	Kasku merioikeudenkäynnistä	220
9	Kasku syömisestä sairaalassa	248
10	Kasku " Mooseksesta Egyptissä "	268
11	Edellisen kaskun kertoja pyhäkoulunopettaja	300

K i u r u v e s i Toiviaiskylä

Haastateltava: Laukkanen Antti
S. 8.6.1895 Toiviaiskylässä

12	Henkilötiedot	306
13	Työnteon aloittaminen lapsena	323
14	Tukkitöissä lapsena	330
15	Parireet, tukkireki	341
16	Tukinajo pontikan voimalla	355
17	Tappelut tanssipaikoilla	364
18	Muistelma eräästä suuresta tappelusta	375
19	Pontikka tappeluiden syynä	387
20	Iltamat	401
21	Iltamien pito teiden rakentamiseksi	414
22	Iltamien ohjelmana etupäässä tanssi	420
23	Tarjoilu iltamissa	425
24	Aku Kauppinen, haitaripelimanni	430
25	Matti Pulkkinen, Arttu Saastamoinen, Rauhanie- men veljekset, haitaripelimanneja	437
26	Oravais-Antti, räätäli Kolehmainen, viulupeli- manneja	445
27	Rapakkojoen torvisoittokunta	450
28	Soittajien palkat	462
29	Iltamien kesto aika	475
30	Nurkkatanssit	484
		-490

Nauha 11 / 1978
2. - puol.

K i u r u v e s i

Haastateltava: Laukkanen Antti

31	Tanssit: polkka, jenkka, valssi	1
32	Piirileikit	55
33	Naisten alkoholinkäyttö ja tupakointi	65
34	Viinanpoltto yleistä	94
35	Viinanmyynti	112
36	Viinanpolttajien käräyttely	125
37	Viinanmyynti	140
38	Körnttiläisten viinankäyttö	152
39	Eräälle körnttiläiselle tehty kepponen	170
40	Körnttiläisiä Toiviaiskylällä	206
41	Haaran talo, körnttiläisiä	220
42	Talkootanssit	255
43	Kiertelevät kauppiaat	260
44	Oman pitäjän rihkamakauppiaat; Arttu Saastamoinen, kauppias ja pontikankeittäjä	270
45	Vienankarjalaiset kauppiaat; naisten riiailu	302
46	Kertojan metsästysharrastus	340
47	Metsästetyt eläimet	345
48	Metsästysaseet: haulikot, rihlakot, rihmat ja loukut	350
49	Hirvien salakaato	376
50	Eräs metsästysmatka Aittoperän takana	392
51	Yöpyminen metsästysmatkoilla	405
52	Suuri hirvisaalis	429
53	Metsästys huvin vuoksi	449
54	Riistakannan väheneminen	453
55	Riistanvalvojat	464
56	Nuotanveto: rahenuotat	470

Kerääjä: Nurminen Arja

Haastateltava: Laukkanen Antti

1	Maanviljelysvälineistä	1
2	Viljankorjuu	12
3	Viljanpuinti	40
4	Myllyt; puromyllyt	80
5	Viljellyt lajikkeet	100
6	Ensimmäiset puimakoneet	120
7	Ensimmäiset traktorit	129
8	Maanviljelys kertojan kotona	137
9	Naisten ja miesten työt	150
10	Maidon kuljetus meijeriin	161
11	Teiden huonous; kulkeminen jalan ja veneillä	184
12	Teiden rakentaminen	204
13	Kaupassa käynti Rytkyllä ja kirkolla	235
14	Postinkuljetus	248
15	Jussi Kärkkäinen ja hänen poikansa, postinkuljet- taji	269
16	Matti Suihkonen, kansanparantaja	296
17	Ei verenseisottajia	326
18	Tiina, taikojentekijä Toiviaiskylällä	330
19	Eräs naimataikojentekotapaus	338
20	Eläinten leikkely pääsiäisen aikaan	366
21	Lasten pelottelu kummituksilla	388
22	Talohaltiat	401
23	Piru miehen kuljettajana, uskomustarina	416

Haastateltava: Grönfors Aliina o.s. Nyman
S. 26.1.1894 Punkaharjulla (romaani)

24	Kertojan lapsuus	446
25	Muutot Kerimäelle, Parikkalaan, Haapavedelle	449
26	Kertojan miehen kuolema hevosen potkusta, lasten kasvattaminen yksin	460
27	Kertojan henkilötietoja	466
28	Kertojan elämänvaiheita	470
		-490

Nauha 12 / 1978
2. -puol.

Haastateltava: Grönfors Aliina

29	Miehen kuolema ja elämä sen jälkeen	1
30	Maanviljelystöistä	20
31	Poikien vaimot valkolaisia; lastenlapset	41
32	Mustalaisten kieli ei ole siirtynyt lapsille	70
33	Mustalaisten vaatteiden pesu: vanhempien ja lasten vaatteet erikseen	80
34	Nuoret eivät alusvaatteisillaan vanhojen edessä	90
35	Mustalaisten vaatetus	98
36	Vanhojen ihmisten kunnioitus mustalaisilla	110
37	Mustalaisten vaatteista	122
38	Sukulaisten tapaamiset yleisiä mustalaisten keskuudessa	145
39	Häiden vietto ei yleistä, vihkiminen harvinaista	160
40	Syntymä- ja nimipäivien vietto	170
41	" Liippapannu ", kahvipannu	177
42	Lasten suhde kertojaan	180
43	Lasten kasvatus	190
44	Kertojan sukulaiset	290 ?
45	Sukulaisten valokuvista	214
46	Valokuvien kunnioitus	218
47	Ruoka-astioiden kunnioitus	224
48	Nuoret eivät istu vanhempien vierellä	227
49	Nuoret eivät käy yläkerran huoneissa	237
50	Puhtauden arvostus	246
51	Vanhempien kunnioitus	250
52	Romaanipuvun käyttö 16-vuotiaasta lähtien	258
53	Korujen käyttö	268
54	Työnteko	280
55	Ihmisten suhtautuminen mustalaisiin	291
56	Kertojan terveys	305
57	Parannuskeinot entisaikaan	316
58	Mustalaisnaisen elämän raskaudesta	323
59	Suomen suurin hevostalli Porttilassa	346
60	Jumalan siunaus apuna	352
61	Kertojan kosijoita	360
62	Sukuhauta Iisalmessa	370
63	Naisten lähtö miesten matkaan, ei häitä	385
64	Kertojan lähteminen miehen mukaan	395
65	Lasten synnyttäminen	407
66	Ruotsiin muuttaminen	425

Kerääjä: Nurminen Arja

K i u r u v e s i

Haastateltava: Grönfors Aliina

1	Lasten vaimot valkolaisia	1
2	Musiikin tärkeys mustalaisten elämässä, laulujen tekeminen	15
3	Kertojan mies; perheen kotipaikat	65
4	Ihmisten suhtautuminen mustalaisiin Kiuruvedellä	105
5	Kertojan koulunkäynti	116
6	Kertojan lasten ja lastenlasten koulunkäynti	130
7	Ihmisten ystävällinen suhtautuminen kertojaan	150
8	Mustalaisilla ei erityisiä ruokia	180
9	Mustalaisten tanssit	202
10	Valokuvien katselua	210
11	Laulun sanat mustalaistenkielellä	248
12	" Älä itke mun rakas isäni ", edellinen laulu suomeksi	255
13	Keskustelua	264
14	Mustalaisten itsensä nimittäminen: mustalaiset, romaanit, kaaleet	286
15	Mustalaisten vaatteista	295
16	Kertojan Miranda-tytär, kilpa-ajaja; muistelma eräistä kilpa-ajoista	304
17	Keskustelua	350
18	Kirkonkylän tytöt hevostenhoitajina	362
19	Keskustelua hevosista	380
		-400

Nauha 13 / 1978
2. -puol.

K i u r u v e s i

Haastateltava: Nevalainen Kristiina (Kirsti)
O.s. Eskelinen, s. 19.8.1904 Iisalmen maaseurakunnassa

20	Henkilötiedot	1
21	Muutto Vieremän Ameriikkaan	24
22	" Amerikka " -nimen alkuperä	43
23	Muutto Kiuruvedelle v. 1921	55
24	Kertojan mies kiuruvetinen, suutari	63
25	Kertojan elämänvaiheita	74
26	Maan saanti Asutushallinnon kautta, hakumenettely ja -vaiheet	98
27	Elämän aloittaminen uudessa paikassa	189
28	Sota-aika	205
29	Pula-aika; työttömyyskortin saanti	226
30	Kertoja töissä taloissa	278
31	Naisten tupakanpoltto harvinaista entisaikaan	290
32	Tupakanpoltto terveyden vuoksi	295
33	Kahvinkorvikkeet sota-aikana	317
34	Siirapin keitto sokerijuurikkaasta	333
35	Kertoja Pietilänperän kauppiaan rahojen kuskaajana, kahvin saanti palkaksi	350
36	Haikaraan uskominen lapsena; lasten " lapsellisuus " ennen	370
37	Lasten synnyttäminen: veden kuumentaminen kivillä; " paatermummot ", kätilöt	390
38	Vastasyntyneen kapalointi	418
39	Riisitautisten lasten parannuskeinot	440
40	Isä ei mukana synnytyksessä	472
41	Kertojan veljen syntyminen	475
		-490

Kerääjä: Nurminen Arja

K i u r u v e s i

Haastateltava: Nevalainen Kirsti

1	Kertojan veljen syntyminen	1
2	Varpaiset, tuomiset vastasyntyneelle	159
3	Kertojan veljen kastaminen, toisen lapsen kuolema samaan aikaan	185
4	Kertojan Anni-sisaren sairastuminen kurkkumätään ja kuolema; lapsi ennusti itse oman kuolemansa	213
5	Nimi- ja syntymäpäivien vietto	388
6	Nuorten seurustelutavat entisaikaan: kenttä- ja nurkkatanssit, tyttöjen ja poikien kestit	408
7	Pojan vieminen kotiin	417
8	Kihlaus ja kuulutukset	424
9	Yöjalassa käynti, kolkutusluku: " Onko tämä aitta niin sininen... "	431
10	Rukkasten antaminen	447
11	Aitan oven pönkittäminen	457
12	Kertojan miehen yöjalassakäynti, eräs tapaus	461
		-490

Nauha 14 / 1978
2. -puol.

K i u r u v e s i

Haastateltava: Nevalainen Kirsti

13	Kertojan miehen yöjalassakäynti, jatkuu	1
14	Kertojan vihilläkäynti	75
15	Riiviikko, palvelijoiden vapaaviikko	100
16	Palvelijoiden luontaisedut	107
17	Pll " Kylän karkeloissa "	130
18	Arkkiveisu " Etkö muista kun aurinko hymyili "	160
19	Entisajan lauluista	250
20	Pll " No nyt on pojat yksin "	275
21	Pll " Tammerkosken sillalla "	285
22	Laulu " Ralli se on minun rattoni "	298
23	Joulun valmistelu kotona: siivoaminen, leipominen	322
24	Jouluruoat: liha, sekahedelmäsoppa, riisipuuro	335
25	Mantelin laitto riisipuuroon	341
26	Joulukuusen haku	352
27	Kuusen koristelu	355
28	Kynttilöiden valaminen	365
29	Maitoa ei laskettu jouluaamuna	370
30	Jouluna ei kyläilty	375
31	Joulusauna	378
32	Virsi laulaminen ja evankeliumin luku aattoiltana	389
33	Ei jouluvieraita	395
34	Joulukirkossa käynti	399
35	Hevosella joulukirkossa Sonkajärvellä, eräs tapaus	404
36	Valvominen jouluna	447
37	Joulupukki; ei joululahjoja	454
38	Piirileikin leikkiminen kuusen ympärillä	460
39	Muut leikit: sokkosilla, piilosilla, enkkasilla olo	478
40	Ei joulutaikoja	485
		-490

Kerääjä: Nurminen Arja

K i u r u v e s i

Haastateltava: Nevalainen Kirsti

1	Eläinten muistaminen jouluna	1
2	Himmeleitä ei kertojan lapsuudessa	22
3	Salusiinien laitto ikkunoihin ja mattojen laitto lattioihin jouluksi	39
4	Koulun joulujuhla	62
5	Tinan valaminen uutenavuotena	100
6	Uudenvuodentaiat	130
7	Jäiden lähdön ennustaminen	160
8	Hallan ennustaminen	167
9	Kevään ennustaminen jääpuikoista	190
10	Viljavuoden ennustaminen muurahaispesästä	195
11	Tulehtuneiden silmien parantaminen muurahaisen- virtsaalla	202
12	Kertojan isä ennusti ukonilman; eräs kova ukonilma	213
13	Myrskyilman ennustaminen kissan käyttäytymisestä	248
14	Sateen ennustaminen linnunlaulusta	255
15	Lehmät paarmojen ajamina, eräs tapaus	260
16	Sateen ennustaminen koiran käyttäytymisestä	279
17	Paimenen kasteleminen lehmiä ulos ajettaessa	285
18	Kertoja paimenena	300
19	Lehmän kavioiden tervaaminen ja vetimien rasvaaminen keväällä	350
20	Koin parantaminen lehmän jalasta	375
21	Pahat ihmiset käärmeiden lähettäjinä	390
22	Sammakko taikaeläin, erikoisia tapauksia	394
23	Eräs kertojan naapurissa asunut pahansuopa ihminen; povauksen paikkansapitävyys	460

Nauha 15 / 1978
2. -puol.

K i u r u v e s i

Haastateltava: Nevalainen Kirsti

24	Kostaminen pahaa noituneelle naiselle	1
25	Pääsiäisrullit	60
26	Talanhaltiat	85
27	Pilpanperän talonhaltia; haltian vaatetus	110
28	" Pilpan-Piru ", haltiaolento	140
29	Käärmeiden paljous Pilpanperällä, kenkien teko lapsille	190
30	Eräs hääkuvaus	200
31	Tanssihäät	235
32	Kertojan kuuluaistanssit	265
33	Kertojan isän tekemä laulu " Ennehän se Eetvartti ruununsa jätti "	293
34	Tyyne Kärkkäisen kertojalle sepittämä 70-vuotisiruno	310
35	Laulu " Yksin kuljen öistä taivaltani "	351
36	Piirileikkien leikkiminen	384
37	Pll " Kaurapellon pientarella "	390
		-400

Kerääjä: Nurminen Arja

K i u r u v e s i

Haastateltava: Hänninen Olavi
S. 1913, ent. ylikonstaapeli

1	Henkilötiedot	1
2	Poliisitoimet Rautalammilla, Vieremällä ja Kiuruvedellä	8
3	Kiuruveden asukkaiden lainkuuliaisuudesta	32
4	Kiuruvetisten luonteenpiirteistä	48
5	Kiuruveden entinen poliisitalo, alkeelliset olot	63
6	Maalaispoliisien asema	100
7	Kertojaan suhtautuminen Kiuruvedellä	126
8	Kiuruveden tieverkosto; kulku autolla, suksilla, jalan ja veneellä	150
9	Hirvien salakaadot	178
10	Pontikankeitto	216
11	Korpijoen kuningas, kansanpersoonallisuus, pontikankeittäjä	228
12	Korpijoen kuninkaan vai molleen hakema ruumisarkku, eräs tapaus	250
13	" Kuningas " - nimen alkuperä	279
14	Poliisien tilat 60-luvulla, maaherra Mantereen vaikutus paranemiseen	286
15	Uuden virastotalon saamisen vaiheita	304
16	Valokuvalaboratorion saamisen vaikeudet	328
17	Putka konstaapeli Husson talon kellarissa; putkan käyttö	361
18	Kiuruveden alkoholistit; putkatilastot	372
19	Murrot; henkirikokset	420
20	Liikenne rikkomukset; rattijuoppous	440
21	Kiuruvetiset eivät kovia tappelijoita	445
22	Alkoholistit, usein toispaikkakuntalaisia	450
23	Eteläpitäjä tarvinnut vähiten poliisin apua, uudet keskuksat eniten	467

Nauha 16 / 1978
2.-puol.

K i u r u v e s i

Haastateltava: Hänninen Olavi

24	Kiuruvetisten lainkuuliaisuudesta	1
25	Kiuruvetisten yhteishengestä	25
26	Kiuruveden " isäntäpäivät "	44
27	Saranne, nimismies, negatiivinen suhtautuminen alaisiinsa	125
28	Saranne lähellä virkasyytettä, eräs tapaus	154
29	Nimismieheltä vaadittavia luonteenpiirteitä	196
30	Poliisien tukihenkilöt pitäjällä	225
31	Erään rikoksen selvittäminen ihmisiltä kyselemällä	250
32	Erään rikoksen selvittäminen suolakurkun avulla	279
33	Rikospoliisin työ mielenkiintoista	300
34	Naisten osuus rikostenteossa	330
35	Eräs anopin ja vävyn välinen riitajuttu	338
36	Eräs kolaritapaus, paikkaa ei huomattu kysyä	390
37	Lasten pelottelu poliisilla	398
38	Erään körttiläisen taikauskoisuus	407
39	Juttujen kertominen kodeissa vähentynyt	420
40	Kahvin tarjoilu taloissa	444
41	Poliisin työ eri maissa	470
		-490

Kerääjä: Nurminen Arja

K i u r u v e s i

Haastateltava: Tikkanen Mauno

1	Henkilötietoja	1
2	Koti ja vanhemmat	70
3	Isän lukuharrastus	156
4	Kertojan lukuharrastus pienenä	180
5	Kertojan suvun taiteilijat ja kirjailijat	395
6	Taiteellisten harrastusten periytyminen	460
7	Kertojan sairastuminen ja kirjallisten harrastusten kehittäminen	510
8	Kertoja toimittajana v:sta 1972	560
9	Artikkelikilpailun voitto	610
10	Romaanin " Maaseutu elää " syntyvaiheet	690
11	Uuden romaanin käsikirjoitus	812
12	Romaanin " Maaseutu elää " henkilökuvat; körtiläisyyden kritiikki	830
13	Romaanin vastaanotto Kiuruvedellä ja koko maassa	1060
14	Romaanin lukijapiiri	1210
15	Romaanin paikallistuminen Kiuruveeseen; henkilöiden ja maisemien vastaavuudet todellisuudessa	1250
16	Romaanin aihepiirejä	1385
17	Romaanin kirjoitusprosessi	1450
18	Kertojan kirjoitustapa	1495
19	Aiheiden lähtökohdat todellisuudesta	1554
20	Kertojan mielipide kirjailijan ilmaisumuodoista	1590
21	Kirjailijan runokokeilut	1665
22	Pakinoiden kirjoittaminen	1680
23	Näytelmien kirjoittaminen	1765
24	Kiuruveden kirjailijat ja taiteilijat, syyt kulttuurirunsauteen	1820
25	Kiuruvetisten kirjoittajien yhteistyö vähäistä	1945
26	Sanomalehti hyvä ensijulkaisukanava	2000
		-2045

Nauha 17 / 1978
2. -puol.

K i u r u v e s i

Haastateltava: Tikkanen Mauno

27	Korkeat julkaisukynnykset nykyisin, kirjojen kalleus	1
28	Suomen apurahajärjestelmä; mielipide kirjailijapalkasta	220
29	Koulutuksen vaikutus kirjoittamiseen	580
30	Murteen käyttö kirjallisuudessa	662
31	Timo K. Mukka kertojan kirjallisena esikuvana	740
32	Mielipiteet ulkomaisista kirjailijoista	940
33	Kirjailijoiden kulttuuritaustat	1041
34	Väinö Linnan mestarillisuus	1150
35	Kirjojen sitoutuminen aikaan ja paikkaan; viihdekirjallisuus	1275
36	Kirjalliset vaikutteet	1370

Kerääjä: Jeskanen Marjatta

K i u r u v e s i

Haastateltava: Huttunen Hilja Petronella
O.s. Piippo, s. 22.8.1896 Remeskylässä

1	Henkilötiedot	1
2	Lapsen syntymä ja ristiäiset	6
3	Ei kastemekkoa	23
4	Kertoja papille kotiapulaiseksi	37
5	Saunaruokat eli rotiaiset; vastasyntyneelle tuliaisina	48
6	Ristiäisten tunnelma	67
7	Kansakoulun opettajalta haettiin lääkkeitä sairauksiin	82
8	Kertojan veljet Amerikkaan	94
9	Hätäkaste; uskottiin muuten joutuvan kadotukseen	107
10	Kristillinen kotikasvatus	120
11	Lapselle tavallisesti nimi kummin tai sukulaisen mukaan	130
12	Rippikoulun käynti	145
13	Ripillepääsy, perhejuhla	160
14	Polkupyörän yleistyminen	165
15	Ensimmäisen auton näkeminen	173
16	Ensimmäinen linja-autovuoro Viitamäeltä kirkonkylään, Haapalainen	185
17	Nuorten seurustelu salaista	200
18	Kertojan lähtö piiiaksi	210
19	Kertojan häät	217
20	Huuliharpun soittoa häissä	221
21	Huuliharpun soittaja Risto Niiranen	228
22	Valssia, sottiisia ja piirileikkejä tanssittiin häissä	235
23	Lahjoja morsiusparin vanhemmille häissä	247
24	Aitoissakäynti paheksuttua	255
25	Ei sukupuoliopetusta kotona	267
26	Veli Amerikkaan 19-vuotiaana ja Suomeen 40 vuotta myöhemmin rikkaana	275
27	Veli työssä amerikkalaisella kalastuslaivalla	290
28	Amerikkaan lähdön syitä	295
29	Amerikka " naisten taivas " mutta " miesten helvetti "	300
30	Muut Amerikan sukulaiset	305
31	Verttilän talon aamuherätys viideltä	309
32	Aamukahvi ja sokeria	312
33	Työpäivä klo 21:een asti, lapsilla klo 20:een	318
34	Verttilässä 7-8 lehmää	323
35	Lehmien laitumellelasku	327
36	Naapurissa uskottiin kellojen suojelevan lehmiä	334
37	Naapurissakäyntikielto lapsilla epäpuhtauden takia	344
38	Paimenessa olo lapsena	358
39	Voita vietiin Ouluun dritteleissä hevosella	373
40	Pellavanviljely ja valmistus	380
41	Ostokankaita rätiläisiltä, karjalaisilta vaatekauppiailta	388

Nauha 18 jatkuu...

42	Laukkukauppiaisiin suhtautuminen	400
43	Vaatteet ommeltiin kotona	407
44	Kylissä räätäleitä	413
45	Laukkukauppiaisiin suhtauduttiin suopeasti	418
46	Pikku-Venäläinen ja Iso-Venäläinen, laukkukaup- piaita	426
		-431

Nauha 18 / 1978
2. -puol.

K i u r u v e s i

Haastateltava: Saastamoinen Johanna Ollintytär
O.s. Tossavainen, s. 15.10.1883 Kiuruveden Kalliokylässä

47	Henkilötiedot	1
48	Ketunleipien, suolaheinän ja männynkerkkien syönti	10
49	Petäjänkukkien valmistaminen ruoaksi	30
50	Pettuleipää ruokana	62
51	Jauhojen haku turhaan kirkolta	70
52	Jauhojen pyytäminen naapurista	80
53	Kertojan isä puuseppä	106
54	Päre valaisimena	120
55	Isän reen teko ja myynti	130
56	Isä talon töissä	148
57	Tilan menettäminen	154
58	Kertojan äiti neuloi kylälle villapaitoja ja kintaita	175
59	Vöitten teko	188
60	Puhemiehen ja morsiusparin vanhempien saamat lahjat	192
61	Kertojan kuulutukset ja vihkiäiset	203
62	Poikakestit; poikien järjestämät kutsut kylän tytöille	224
63	Kalliokylän Luhtiossa pidetyt kestit	251
64	Piirileikkien tanssiminen	260
65	Tanssit riihessä Aittojärvellä	283
66	Tuvan siivous	288
67	Veden kantaminen korennolla	296
68	Lattioiden pesu hiekan kanssa	300
69	Viisi perunaa palkaksi työpäivästä	307
70	Elonleikkuu sirpillä, kilpailua	312
71	Kuhilaiden kokoaminen aumoihin	345
72	Ei pidetty elonleikkuutansseja	351
73	Roppa, vointapainen ruoka perunoiden höysteenä	355
74	Kasku nirsoista voinostajista	364
75	Ruoan lähettäminen pojille rintamalle	370
76	Jyvien kaivaminen riihen seinien raoista	384
77	Pettuleipä pitkän iän salaisuutena	392
78	Perunoita taloista työpalkaksi	397
79	Kurri, kuorittu maito juomana maidon sijasta	402
80	Kasku rengeistä, jotka söivät isännälle tarkoitettun ruoan	416
81	Palkollisille suolaista ruokaa	430
82	Pahkakupit ruokalautasina	442
83	Rättiläisiltä, laukkukauppiailta ostettiin savikuppeja	446
84	Jussi Komu Peukalomäestä toi pohjoisesta jauhoja	450
85	Kertojan isän keittämä sakea puuro, muistelma	453
86	Tunteli, kaljasaavin osa	482
		-487

Kerääjä: Jeskanen Marjatta

K i u r u v e s i

Haastateltava: Saastamoinen Johanna

1	Nyrkki- 1. rasvarieskoja tehtiin laskiaiseksi	1
2	Juustokokkelipiimä	28
3	Iita Kaarakaisen puurontuonti takaniitylle, kasku	48
4	Laskiaisena laskettiin mäkeä	72
5	Laskiaissaunassa oltava hiljaa, etteivät itikat kesällä syöneet	84
6	Karangan vanhaisäntä Imma taikuri, teki taikoja metsässä	90
7	Anna-Riitta Vikin lintukeitto	95
8	Imman poika ajoi isänsä (tai veljensä?) jalkavaimon pois talosta, kasku; Imma taikoi poikansa hulluksi	107
9	Taiottu pojan uunilla eläminen	130
10	Kertojan säikähtäminen ruumista, muistelma	140
11	Vainajaa ei saanut haudata ennen kuin 3 vrk kuolemasta oli kulunut	182
12	Ruumista säilytettiin aitassa tai riihessä laudalla	185
13	Kertojan isä sai ajoksen kynnen alle koskettuaan ruumislautaa, muistelma	192
14	Kertojan miehen jauhojenhaku ruumisaitasta	196
15	Ruumis saunassa säilytettävänä, kertoja pelkäsi ikkunaan koputtamista	212
16	Ruumiille veisaaminen	223
17	Emmi Lilja hyvä veisaaja, mutta pelkäsi veisata ruumiille	239
18	Kertojan muistamat suuret hautajaiset Karangalla	246
19	Keräsen talon isännän hautajaisiin kutsuttiin vainajan toivomuksesta talon entiset työmiehet	250
20	Karankalaisen velan saanti Keräselältä, kasku	257
21	Loiset; talon vuokralaisia	286
22	Puulusikoita vuolevan pojan vastaus isälleen, kasku	290
23	Kertoja ei ollut nähnyt vaivaishuutokauppaa	302
24	Kertojan työpäivä alkoi viideltä	307
25	Pestuumarkkinat, -pyhä palvelijoiden värväämistä varten	312
26	Kertojan pesti Karangolle	326
27	Kertojan naimisiinmeno	330
28	Römppäviikko, palvelijoiden vapaaviikko	335
29	Piikojen ja renkien seurustelu	348
30	Kertojan seurustelu tulevan miehensä kanssa, penkillä istuminen	355
31	Entinen mielitietty	365
32	Käynti Iisalmen markkinoilla, ei erityisiä muistoja	384
33	Joulukirkosta ajettiin kilpaa	397
34	Kertojan mies ja poika rautatietyömaalla Kiuruvedellä	402
35	Syntymä- ja nimipäivien vietto	416
36	Tuliaisruokia häihin ja hautajaisiin	420
37	Ruokaa ja vaatteita vastasyntyneelle; saunaruokat	422
		-429

Nauha 19 / 1978
2. -puol.
K i u r u v e s i

Haastateltava: Ihalainen Fredriikka (Riikka)
O.s. Lappi, s. 18.2.1895 Pielaveden Sulkavalla,
muutti Kiuruvedelle n. 1910, ent. pitokokki

38	Henkilötiedot	1
39	Kotivihkiäisten tapahtumien kulku	7
40	Tanssien alku häissä, valssi	69
41	Katrillin tanssiminen, 6 paria	78
42	Viulunsoittajana Luttinen	100
43	Kolmipäiväiset häät	108
44	Luttinen kotoisin Niemiskylästä	123
45	Kertojan tansseissa käymisen loppuminen, siihen vaikuttanut tapaus	144
46	Kylässä sekä nuorisoseuran- että työväentalo	153
47	Huviajelu Ruutanalta Haapajoelle osuuskaupan autolla	164
48	Lavatansseissa haitarimusiikkia	179
49	Viulunsoittoa pidettiin arvokkaampana kuin haitarinsoittoa	183
50	Kertoja arvelee paikkakunnalla olleen kanteleita ja klarinetteja	190
51	Morsiamen kotona ei muuta kuin syönti ja juonti	206
52	Morsiamella pitkä valkoinen puku, mustat kengät, ei huntua	217
53	Sulhasella tumma puku	245
54	Kertoja sai sulhasen sisaren palvelijana sukat lahjaksi häissä	252
55	Puhemiehen rooli	264
56	Tyttäriä yritettiin naittaa rikkaille kosijoille	270
57	Tyttärien naittaminen vastoin tahtoaan, seurauksena joskus järjen menetys	275
58	Anoppi hallitsi ennen miniää, nykyisin tasa-arvoisempia	305
59	Isäntäväki ja palkolliset istuivat samassa ruokapöydässä, mutta palkolliset eivät saaneet aina samoja ruokia kuin talonväki	327
60	Juustomaidosta tehdyt ruoat	350
61	Vaalea leipä; rieskan valmistus	382
62	Pannurieska, kahvileivän tapaista	393
63	Nosterieska	398
64	Ruisleivän valmistus	407
65	Eräs valtava ruisleipätaikina	415
66	Savolaisleipä pehmeätä, ei kovaa	430
67	Maidosta, vehnä jauhoista ja voista kaulitsemalla tehty leipä, taikinan lohkominen taikinapyörällä, paistaminen pellillä	436

Kerääjä: Jeskanen Marjatta

K i u r u v e s i

Haastateltava: Ihalainen Fredriikka (Riikka)

1	Henkilötiedot	1
2	Kertojan oppiminen pitokokiksi	6
3	Hautajaisissa, häissä ja syntymäpäivillä lähes samanlaiset ruoat	52
4	Pitojen valmistelu: ruokakaljan pano	65
5	Leipominen	112
6	Teurastus, lehmä tai vasikka	124
7	Lehmästä tehdyt ruoat; paisti	136
8	Rullasyltty	158
9	Lihapullat	183
10	Vasikasta tehtiin alatoopia; valmistaminen	208
11	Suolia ei talteen; ei makkaranvalmistusta	226
12	Mykyrokan valmistus	234
13	Kertoja ei halunnut osallistua keittokilpailuun	280
14	Maksalaatikon valmistaminen	286
15	Matikkakeiton valmistaminen	323
16	Hernetuuvinki; majoneesintapaista lisäkettä	348
17	Leikkeleet; suolalihaa, kalaa jne.	377
18	Pöytään tarjoilu	385
19	Vihannekset yleistyneet 30-luvulta lähtien	395
20	Säyne ja lahna suolakaloja	400
21	Lihan ja kalan säilyttäminen suolassa	405
22	Teurastaminen ampumalla tai kirveellä	413
23	Lihan säilytys väliaikaisesti kellarissa	419
24	Lehmän- ja vasikannahkat parkittiin, valmistettiin mm. kenkiä	425

Nauha 20 / 1978
2. -puol.

K i u r u v e s i

Haastateltava: Ihalainen Riikka

25	Kanoista ei tehty ruokaa	1
26	Pitojälkiruoat	29
27	Riisipuuro eteläpohjalaisittain	35
28	Riisipuuro savolaisittain	64
29	Jäätelön valmistaminen	75
30	Marjakiisselin valmistaminen	190
31	Luumukermahyytelön valmistaminen	209
32	Tarjoilujärjestys	246
33	Salmijärven Laukkalan suuret hautajaiset, 36 hevosta hautausmaatossa	252
34	Pannujen tinaaminen	260
35	Hautajaisvieraitten kestitys hautajaisten aattona, veisuuta	298
36	Voileipiä ja kahvia aamulla	325
37	Haudoilta tultua kahvi ja sima	333
38	Ruoan varaaminen pitoihin	345
39	Rahapalkka ja ruokaa pitoemännälle	358
40	Tarjoilijoilla valkoiset esiliinat ja valkoinen liina päässä	368
41	Astioiden pesu korvossa lattialla	389
42	Samat ruoat niin häissä kuin hautajaisissakin	403
43	Kertoja ei muista hääkakun yleistymistä; valmistaminen	414
44	Kahvin paahtaminen	440
45	3-päiväiset hautajaiset Salmijärven Laukkalassa	463
46	Teenjuonti harvinaista	470
47	Viinaryppyjä ei tarjottu pidoissa	478
		-487

Kerääjä: Tikkanen Mauno

K i u r u v e s i

Haastateltava: Tapaninen Uuno
S. 3.2.1911 Kiuruvedellä, ent. maalari

1	Henkilötiedot	1
2	Maalarinuran valitseminen	17
3	Maalarintyön muuttuminen	60
4	Maalarinkisällin työnäytteet	84
5	Kisällit kiertolaisina	105
6	Kertojan oppiaika	122
7	Ootraaminen	145
8	Maalausluokittelu I-III lk	157
9	Liipstuuppi ja finspakling	169
10	Ranskanlistaoven maaluksen työvaiheet I lk:n mukaan	192
11	Kuhmun täyttäminen ovesta	267
12	Maalarinammatin taidot tulleet Ruotsista, kertoja arvelee	275
13	Maalareiden liikkuvuus 30-luvulla	286
14	Maalarin näytettävä taitojaan uudella työmaalla	296
15	Kittaaajia eli kittimiehiä vähän	302
16	Maalarintöiden vähäisyys talvella, enemmän vasta 50-60-luvulta lähtien	316
17	Maalareiden koulutus muuttunut huonommaksi nykyisin	344
18	" Ja me tammeen ootrataan ", sanoi asemapäällikkö	360
19	Öljyvärin teko 20-luvulla	374
20	Lateksi tullut 50-luvulla, ensimmäiset englantilaista Pintolia, nyt on yleisin maali	430
21	Monet maalausvaiheet siirtyneet tehtaalla tehtäviksi	455
22	Aivina-konepaperikatto	462
		-487

Nauha 21 / 1978
2. -puol.

K i u r u v e s i

Kerääjä: Jeskanen Marjatta

Haastateltava: Mykkänen Albertiina Kallentytär
O.s. Kärkkäinen, s. 5.6.1893 Kiuruvedellä,
muuttanut 2-vuotiaana Pielavedelle

1	Työväentalon poltto	1
2	Iltamia pidettiin taloissa	16
3	(Kertoja puhaltaa mikrofoniin)	24
4	Körttiläinen, jonka korvissa alkoi soida torvet tansseissa, kasku	30
5	Kertoja ei muista pelimannien nimiä	47
6	Kertojan palveluspaikkoja	58
7	Umpisuolen hierominen, seurauksena kuolema	75
8	Kiuruveden I lääkäriellä, Hakulisella käynti	85
9	Kertojan takin menetys	90
10	Matkantekoa kävelemällä	122
11	Saarella asuminen	134
12	Kasku talon tyttärestä ja suutarinsällistä	145
13	Kertoja ei muista aittaanpyrkimislukuja	184
14	Miehen tapaaminen	195
15	Mies rakensi itse talonsa	204
16	Maanviljelyksen harjoittaminen	228
17	Kertojan saama puukonhaava; miten se syntyi	237
18	Haavojen parannuskeinoja hämähäkinkino ja lehdet	250
19	Kertojan äidin käynti Anna-Marin luona	270
20	Raippojen antaminen varkaudesta petäjässä	300
21	Hevosvaras, joka ei huutanut raippoja saadessaan	324
22	Kertoja ei muista jalkapuuta	332
23	Pielavedellä maantierosvoja	340
24	Kertoja ei ollut syönyt pettuleipää	360
25	Kansalaissodan aika	375
26	Kertoja ruumiinpesijänä	385
27	Kertojan viimeisen miehen kuolema	392
28	Kertoja kättilönä	448

Kerääjä: Jeskanen Marjatta

K i u r u v e s i

Haastateltava: Tikkanen Väinö Juho
S. 13.3.1907 Kiuruveden Rapakkojoella

1	Henkilötiedot	1
2	Kertojan lapsuudenkoti	7
3	Enteet; käki alkoi uudelleen kukkua, kertojan äidinäiti sanoi sen ennustavan sotaa, samana syksynä (1914) alkoi I maailmansota	34
4	Pettuleivän teko, kertojan äidinäiti leipoi	66
5	Naurishaudikkaat ja kala nälkääjan ruokia	140
6	Kuivatut kalat juhannusruoka	155
7	Kalastusvälineet onki, kupu, nikkuri, ja merta	160
8	Tietäjä Anna-Mari; kertojan äidin käynti, Anna-Mari tiesi tämän tuovan mateita	172
9	Anna-Mari kertoi kadonneen vasikan olinpaikan	192
10	Anna-Mari parantaa hevosen	219
11	Toinen hevosenparantamistapaus	250
12	Kertojan selvännäkijäkyvyt, kadonneen veitsen löytäminen	272
13	Kertoja tiesi metson jääneen loukkoon	291
14	Selvännäkijää pidettiin paholaisen palvelijana; kertoja lakkasi käyttämästä kykyään	302
15	Kertoja nähnyt unessa tulevia tapahtumia, jotka toteutuneet	306
16	Unessa nähdyt metsästyssaaliit	327
17	Kertoja tiesi tulevan vaimonsa	343
18	Putouksen Matin kihlaus ja sen purkaminen, kun Matti odotti "laillista aikaa", eräs tapaus	362
19	Aittaanyrkijän osattava lausua runoja	405
20	Erään pyrkimäluvun alkusäkeet	416
21	Kertojan äidin ankarat kasvatusperiaatteet: kolme kertaa päivässä vitsaa	420
22	Kertojan veljen ikkunanrikkominen ja selkäsauna "suuruksen kanssa"	440
23	Kertoja ei kannata näin ankaraa kasvatusta, mutta ei liian vapaatakaan; oma esimerkki tehokkain	452
24	Kertojan opettaja kasvatti omalla esimerkillään: ei juonut eikä tupakoinut	467
25	Alakoulu 4-viikkoinen	477
		-487

Nauha 22 / 1978
2. -puol.

K i u r u v e s i

Haastateltava: Tikkanen Väinö

26	Kertojan ensimmäinen sorsastusretki	1
27	Lampaan ampuminen metsona	40
28	Kuuluisa metsosyky 40-luvulla, metsoja oli paljon	58
29	Hauki ja tavi samassa rysässä	93
30	Hauki, jossa useita hauleja	123
31	Sanonta, että Luoja pudottaa kiven päähän jos tekee pahaa	128
32	Ukonilmalla peloteltiin lapsia	138
33	Kertojan selkäsaunojen loppuminen rippikoulun käytyään	148
34	Kestit, nuorten järjestämät illanvietot taloissa tai riihissä	165
35	Kertojan ensimmäinen kokemus kesteistä kielteinen alkoholin vuoksi	181
36	Kertojan päätös olla raittiina	190
37	Riiviikolla paljon kestejä	208
38	Kesteihin mentiin salaa, ellei kotoa luvattu	223
39	Haitari, huuliharppu tai laulu tanssin säestyksenä	230
40	Tikkanen, haitarinsoittaja Ruutanalta	242
41	Paljakan vuorella juhannusjuhlia, kaikenikäisiä mukana	249
42	Piirileikkien tanssiminen; tytöt ja pojat hakivat vuorotellen	280
43	Kasku; koira haukkui tytön hameen alla, tuli lintukoiraksi	309
44	Ei tehty pilkkalauluja	324
45	Ei tehty itse laulunsanoja	330
46	Pirunpesä Paljakanvuorella, Heikki Hyvärinen laskettiin köydellä alas mittaamaan syvyyttä; Heikin uni pirusta; kertojan kuulema perimätieto	336
47	Piruihin uskomisen, talvikin lähettäminen	380
48	Väisäs-Paavo huono jutunkertoja, nauroi heti perään	392
49	Paavon isän pyydystämä iso hauki; hyppäsi jäälle	397
50	Kertoja ei muista haltiajuttuja	408
51	Kertojan äidin uskomus, että maapallo on litteä ja on kallion päällä	418
52	Uskomus, että ukkonen purkaa kiviraunioita	436
53	Kertojan äidin salamanisku	442
54	Linnun lentäminen katolle oli kuoleman enne	446
55	Uudenvuoden taika: onnenpeiliin katsominen, Raamattu ja sormukset; kertojan omakohtainen kokemus	452
56	Spiritismin pelaaminen, kertoja ei uskonut itse	484
		-487

Kerääjä: Jeskanen Marjatta

K i u r u v e s i

Haastateltavat: Tikkanen Väinö (VT)Tikkanen Reino Aleksanteri (RT)

S. 23.12.1908 Kiuruveden Rapakkojoella

1	Henkilötiedot	1
2	Kertojalle sattunut tapaus, jolloin varoitettiin uhkaavasta vaarasta (VT)	10
3	Kummitusjuttu, selityksenä rotat (RT)	82
4	Enteet. Askeleita, seuraavana päivänä puolustusmi- nisteriön kirje kadonneen kuolleeksi julistamisesta (VT)	121
5	Enteet; lautojen äänten kuuluminen yläkerrasta, samana talvena yksi kuoli ja yksi sai häikämyr- kytyksen (VT)	160
6	Piirileikkilaulu: "Vieläkin tanssia tanssitaan" (VT)	228
7	Simuna Väisäsen tervanpoltto (RT)	243
8	Tervahaudan teko ja tervan valmistaminen (RT)	250
9	Tervatynnyrien kuljetus (RT)	338
10	Tervan kypsyttäminen (RT)	356
11	Tervanpoltto Kiuruvedellä	366
12	Terva-Iikka (VT+RT)	372
13	Pystymiilun poltto (RT)	379
14	Koivutervan eli tökötin polttaminen; astioiden kittaus koivutervalla (RT+VT)	408
15	Särkyneen kivikupin korjaus koivuntervalla (RT)	420
16	Kaskiviljelyä Kiuruvedellä	430
17	Iisalmelaisten "lapio-osuus" Likolammella, kiuruvetisten kalastusoikeus Kihlavirrassa; oikeuksien vaihto	440
18	Pielesten teko	464
		-488

Nauha 23 / 1978
2. -puol.

K i u r u v e s i

Haastateltavat: Tikkanen Väinö (VT)

Tikkanen Reino (RT)

19	Kasken viertäminen 3 pölkyllä tuohivirsut jalassa (RT)	1
20	Kihovauhkoson 1. Viuhvauhkoson ennustus (RT +VT)	47
21	Kuikka-Koponen, Pielaveden lukkari	64
22	Rantteista, palamattomista puista aita kasken ympärille (RT)	72
23	Rytkyn Luhanmaan suuri kaski, hirsistä Yläpihan ja Alapihan tuvat, perimätieto (RT)	94
24	Kasken kyntö, risukarhilla siementäminen (RT + VT)	117
25	Sääski-Kallen kaskenkyntö, hevosen loukkaantuminen, apua Pienenmäen ukolta: tuohilaavus haavaan ja side (RT)	120
26	Pienenmäen ukko oli Anna-Marin oppi-isä	218
27	Harmois-Antin sokeutuminen, apu Anna-Marilta	225
28	Anna-Mari käräjillä Kiurumäellä puoskaroinnista, vapautui syytteestä (RT + VT)	279
29	Anna-Marin poika Eljas myös selvännäkijä, kultakel- lon löytyminen (RT)	305
30	Veikko Matilainen Pyhäjärvellä, ihmeeparantaja nykyisin; yrtit	345
31	Kihovauhkosen, maankiertäjä	360
32	Räpylä-Niiranen Iisalmessa, räpyläkätinen ja -jalkainen ihminen	375
33	Iisalmen kirkonkellojen nostaminen järvestä, kansantarina	385
34	Kuikka-Koposen vaimo lääkkeidentekijä (VT)	406
35	Kuikka-Koposesta kerrottiin juttuja; mustalaisen hevosen katsominen hännän alta	413
36	Kuikka-Koposen pölkyn läpi kulkeminen, silmänkääntö- tempu	430
37	Kuikka-Koposen kosto eukolle, joka paljasti hänen tempunsa; veden nostaminen	438
38	Huutin Riston kihlaus	444
39	Mustalaiset puhemiehenä, eräs tapaus (VT)	457
40	Laitilan Sampan jyvänmyynti	472
41	Kertoja puhemiehenä, eräs tapaus (jää kesken nauhan loppuessa)	479

Kerääjä: Jeskanen Marjatta

K i u r u v e s i

Haastateltava: Martikainen Nestori
 Sylvesterinpoika, s. 14.11.1895
 Kiuruveden Aittojärvellä

1	Henkilötiedot	1
2	Kertojan vaarin tulo Jokelasta Aittojärvelle	8
3	Maantientekoa; Kiuruvesi - Pyhäjärvi	26
4	Ruoan niukkuus kertojan vaarin aikana	40
5	Vaarin kuolleeksiuskominen, eräs tapaus	66
6	Vaarin todellinen kuolema	80
7	Mummon kuolema	98
8	Sauna, terva ja piki lääkkeinä, puuöljyllä voiteleminen, pikiöljy ja tärpätti	106
9	Kertojan isän tuvan rakentaminen Osmankisuon laitaan	120
10	Turvekattomökki isälle	145
11	Kertojan saama pikkupuukko; "kissansalvuupuukko"	162
12	Kertojan veli Amerikkaan, isän käynti siellä vuosisadan vaihteessa	173
13	Onnettomuus, josta kertojan isä säästyi Amerikassa	184
14	Rahansaanti Amerikassa	198
15	Kertojan veljen Suomessa käynti ja vaimon mukaanotto	205
16	Toisten veljien Amerikkaan meno	217
17	Yhden veljen tapaturmainen kuolema Amerikassa	225
18	Kertojan Amerikanmatka v. 1975 ja 80-vuotisjuhlat siellä	245
19	Matkaan lähtö; pojan talonosto	260
20	Miniän kehotus matkaanlähdestä	280
21	Amerikanmuistoja; maisemat kauniita ja ihmiset mukavia	308
22	Karpaloiden poiminta Amerikassa	340
23	Tsaarin armeijaan joutumisen pelko syynä veljen Amerikkaan lähtöön v. 1894	378
24	Laivamatka Amerikkaan kesti ennen 3 viikkoa, lentomatka nyt vain 6 tuntia New Yorkiin	400
25	Kertoja pikkupoikana kievarikyytejä ajamassa laivarannasta Lepikkoon viikon ajan	446

Nauha 24 / 1978
2. -puol.

K i u r u v e s i

Haastateltava: Martikainen Nestori

26	Isän äänen kuuleminen metsässä, vaikka isä kotona, eräs tapaus	1
27	Suutari Parviaisen äidin kuolema, salaperäistä virren veisuuta ruumiinsäilytysriihessä, eräs tapaus	38
28	Silppujen haku riihestä, jossa vainaja, eräs tapaus	134
29	Ruumiiden pelkääminen	175
30	Naapuri kummituksena	190
31	Painavat ruumiit	212
32	Velliviikko; talon vuokrasta töitä, riiviikko, palvelijoiden vapaaviikko	238
33	Kirkkomatkat eväiden kanssa	256
34	Hieromakonepila kertojalle	305
35	Wilhelm Malmbergin saarna	315
36	Yökunta, yön yli viipyminen kirkkomatkalla seuratu- tuvassa	322
37	Kertoja seuratuvan vahtimestarina	338
38	Kertoja kellonsoittajana	388
39	Kellonsoitto vainajalle, eräs tapaus	425
40	Kolehdinkeruu kirkossa	444
41	Ei enää istumajärjestystä kirkossa	453
42	Paikan vieminen kirkossa (kertojana Esteri Karttu- nen)	460
43	Rovasti Simojoen puolesta rukoileminen	467
		-490

Kerääjä: Jeskanen Marjatta

K i u r u v e s i

Haastateltava: Remes Kalle Johannes (Jussi)
S. 11.1.1907 Kiuruveden Ohenmäessä

1	Henkilötiedot	1
2	Kertojan lapsuudenkoti, torppa -päivätyöt taloon	4
3	Ei kansakoulua kylässä, lähin koulu Osmangilla	20
4	Pettuleipäaineet	28
5	Paleleminen savotassa pikkupoikana Pyhäjärvellä	45
6	Suojärvelle savottaan 16-vuotiaana	56
7	Katekismuksen lukua tukkikämpällä rippikoulua varten	68
8	Tukkien kaataminen ja kuoriminen	80
9	Uittotyöt Suojärvellä	95
10	Metsän kulotus- ja istutustyöt	100
11	Vekaruksen kylä Suojärvellä majapaikkana viikonlop- puisin	116
12	Praasniekat Vekaruksessa, tanssit useita päiviä; valssi, polkka, jenkka ja rimppa yleisimmät tanssi- lajit	128
13	Kertojan ensimmäisen puvun osto Sortavalassa	160
14	Kertoja sotaväessä Lappeenrannassa	167
15	Pitkät matkat tehtiin junilla	175
16	Tukinuittotyöt urakalla	184
17	Kertojan pidättäminen erehdyksessä samannimisen asemesta Suojärvellä	196
18	Kortinpeluu tukkikämpällä, panoksina jopa hevosia	264
19	Niskalenkin vetoa köysillä ja polkupyöränketjuilla	276
20	Karjalaisilla pienet tukkireet	287
21	Karjalaistalon elämänmenoa; nukkuminen pää ikoniin päin	295
22	Navetta lattian alla karjalaistaloissa	313
23	Tervanpoltto kertojan kotikylässä Ohenmäessä	325
24	Kertojan setä seppä	340
25	Tulisen naulan lentäminen kertojan jalkaan, eräs tapaus	345
26	Lautojen sahaaminen käsisahalla	363
27	Torpassa omat lehmät	384
28	Kertojan kotitorppa kuului Hingunsalmen taloon	391
29	Taloon tehtävät päivätyöt	400
30	Heinätyöt talossa, viitakkeella niittäminen	404
31	Kertojan näkemä ensimmäinen niittokone noin vuonna 1918	410
32	Kertojan isän hakeminen kirkonkylään kansalaissodan aikaan (jatkuu)	422

33	Kertojan käynti isän luona kirkonkylässä (jatkoa ed.puol.), isän pois pääsy valkoisilta	1
34	Muita Ohenmäestä haettuja miehiä	37
35	Nälkäaika vuonna 1918	53
36	Kala ja metsänriista tärkeimmät ruoka-aineet	82
37	Kalanpyyntivälineet: pajusta tehty merta ja koukku	95
38	Osmankijärvi kalaisa järvi	108
39	Elonleikkuu sirpillä, lyhteen sitominen ja kuhi- laan teko	117
40	Elojen aumaaminen	144
41	Riihenpuinti	156
42	Talkootanssit riihessä tai kentällä, huuliharpu- soittaja tahdittajana	161
43	Körttiläisiä ei kylässä aikaisemmin, kunnes Hingun- salmeen tuli uusi emäntä	177
44	Körttiläisisännän antama tanssinmenokielto ja kirkkoonlähtökehotus	190
45	Hiekkakangas tanssipaikkana	202
46	Yhteismäen kenttä laajan alueen nuorten tanssi- paikka	209
47	Talvisin tanssit em. kentän läheisessä talossa, maksu isännälle, kahvitarjoilu	215
48	Tanssilajit polkka, valssi, jenkka, rimppa ja jatsi	228
49	Kertojan vaimo kirkonkylältä, ei erityisiä häitä	243
50	Nykyisiä häidenviättötapoja	252
51	Riihenpuinti varttalla	267
52	Ryöppä, ruumenenpuhaltaja	283
53	Puintipäivä alkoi viideltä ja kesti yli kymmenen tuntia	291
54	Puintivaatteet: piikkopaita ja -housut	304
55	Pellava vaatteiden materiaalina	322
56	Pellavan viljely ja käsittely	327
57	Pellava sauna, loukuttamisen ja lihtaamisen paikka; naisten työtä	343
58	Ostovaatteet pellavaisten tilalle 1930-40-luvulla	354
59	Ruokakasvit peruna, ohra, kaura ja nauris	367
60	Kertojan haavoittuminen ja paleltuminen sodassa	378
61	Puusorkka- eli pystysorkka-aura	387
62	Risukarhi, myöhemmin möyrä	390
63	Toukotöiden aloittaminen roudan aikaan	397
64	Touonpano vappuna, eräs tapaus	412
65	Hallayöt	417
66	Soiden ojittaminen hallan torjujana	427
67	Sään ennustaminen	434
68	Sään ennustaminen tähdistä	440
69	Töiden aloittaminen täydenkuun aikaan tiesi onnea	471

Kerääjä: Jeskanen Marjatta

S U I S T A M O

K I U R U V E S I

Haastateltava: Kuljukka Pelagea Timontytär
 O.s. Lipitsä, s. 20.10.1897 Suistamon Koiton kylässä,
 siirtolaisena Kiuruvedelle sotien jälkeen

1	Henkilötiedot	1
2	Kertojan isä kanteleensoittaja Timo Lipitsä, isän soittomatkat kouluissa	4
3	Isä kanteleenrakentajana	37
4	"Mikä sulla, kuka sulla, vaivane poika", isältä opittu laulu	66
5	"Lippaan liivini kiin', kuljen kultani luo", isältä opittu laulu	87
6	Kertojan naimisiinmeno, Suistamon seminaarilaiset vihkiäisissä kirkossa	93
7	Hääkestit ja -tanssit	128
8	Ristikontran tanssiminen	147
9	Maanitus ja kolmen parin tanssi	160
10	Ilja Sinda, garmoninsoittaja	177
11	Vilho Sinda, edellisen poika	187
12	Kertojan äiti iänelläitkijä	205
13	Kertoja itkuvirsien esittäjänä	220
14	Häätiku (osa)	227
15	Itkun sanojen selityksiä	236
16	Tukan sitominen naimisiin mennessä	265
17	Itkuvirren tekeminen	280
18	Pehkoranta ja hänen vaimonsa sairaalassa	288
19	Syys-Miikkula 6.12. ja kevät-Miikkula: praasniekat	304
20	Praasniekkojen valmistelu	310
21	Markkinat eli platz	313
22	Praasniekkatanssit	322
23	"Italialainen", haitari	332
24	Huuliharppu	343
25	Mandoliinia ei soitettu	347
26	Nuorten seurustelu ennen kiltimpää kuin nyt, muuttui vapaammaksi itsenäisyyden saannin 1917 jälkeen	352
27	Kosinta puhemiehen kanssa, keitinpiiraitten tarjoa- minen, kihlojen antaminen, kuulutukset	374
28	Kertojan vihkiäiset: kruunun sytyttäminen maksoi 50 mk	420
		-431

Nauha 26 / 1978
2. -puol.

29	"Minä seison korkealla vuorella", arkkiveisu, opittu tädiltä	1
30	Kertojan toinen täti Pietarissa	112
31	"Yksi kauppias Intiasta", arkkiveisu, opittu tädiltä	130
32	"Linnunrata", arkkiveisu, opittu tädiltä (ensin sa- nellen, sitten laulaen alkuosa)	218
33	"Piirileikki kun aljettiin", piirileikkilaulu	273
34	Hautajaiset	287
35	Kertojan vanhemmat Helsingin soitto- ja laulujuhilla	298
36	Suuri Tsuppu, ikoninurkkaus, pyhä paikka	304
37	Vainajan asettaminen suureen tsuppuun	320
38	Itku vainajalle ja sanojen selitykset	327
39	Vainajalle laulettiin itkuvirsiä	353
40	Arkun kantaminen ovesta ulos; ovenpieliin ei saanut koskea, jottei vainaja kummittelisi	362
41	Hautaansaattaminen, haudalla itkeminen	374
42	Raskas ruumis, ellei ollut mieleinen kantaja: sanonta	387
43	Lounaalliset, vainajan muistelijaiset, 6 viikon pääs- tä. Ruokien siunaaminen ja haudallevienti, ruokien antaminen kerjäläisille.	396
44	Ei erityisiä kuolemanenteitä	434
45	Tapaninpäivän markkinat	440
46	Smuutat, nuorten kulkeminen naamioituneina joulun ja loppiaisen välillä	451
47	Syntyjen kuunteleminen kolmen tien risteyksessä, eräs tapaus	454
		-490

Kerääjä: Jeskanen Marjatta

K I U R U V E S I

Kauppinen AkuS. 7.1.1899 Keiteleellä, muutti Kiuruvedelle 1904
5-riv. hanuri

1	Henkilötiedot	1
2	Hanurinsoittoon innostuminen	3
3	2-rivisen osto tukkilaiselta	18
4	Soittamaan oppiminen ensin vieraalla hanurilla 10-vuotiaana	34
5	Ensimmäinen hanuri	48
6	Tukkilaiseksi alkaminen, uitossa Viitasaarella asti	60
7	Nuorena soitetut kappaleet polkkia	91
8	Soittotilaisuudet: häät, kuuliaiset, nurkkatanssit ja talkootanssit	106
9	Soittoalue Pihtiputaalta Pyhäjärvelle	120
10	Pielaveden pestuumarkkinat, palvelusväen pestaamis- paikka Ylä-Savossa, loppuivat ennen sotia	122
11	Keiteleen pestuumarkkinoilla soittamassa	169
12	Jalkaisin soittomatkoja Pihtiputaalle ja Pielavedelle hanuri selässä	176
13	Sotaväkeen 1919: Kuopiossa ei vielä autoja, vain hevosvossikoita	190
14	Väisänen, vesikuski Kiuruvedellä	198
15	Toinen hevuskuski, nimi unohtunut	203
16	Kertojan säveltämä valssi	209
17	Kertojan säveltämä rimppa	233
18	Viitosen polkka	265
19	Polkka, opittu Matti Pulkkiselta Pihtiputaalla	288
20	Muistoja Pohjolasta, marssi	306
21	Muistoja Karpaateilta, valssi	325
22	Jätkän humppa	352
23	Irja-humppa	373
24	"Armaani kanssa kahden kesken", hotti eli humppa	388
25	Metsätorpan Marjatta, valssi	405
26	Jenkka (jatkuu)	423
		-430

Nauha 27 / 1978
2. -puol.

27	Jenkka (jatkoa), opittu Antti Oravaiselta, viulunsoittajalta	1
28	Armas Heinonen, Eino Manninen, Matti Pulkkinen, Arttu Saastamoinen, haitarinsoittajia	27
29	"Viimeisen kerran katson Dnepriin", venäläinen kansanlaulu	48
30	Sotilassoittokunnassa 1919 signaalinsoittajana	87
31	Jenkka	121
32	Valssi	155
33	Pyhäjärveläiset 3-päiväiset häät, rahatanssit, kertoja soittajana	184
34	Ei ongelmia körttiläisten kanssa	217
35	Tanssisoittimia viulu ja haitari	226
36	Ei klarinetteja	235
37	Pimpparauta ennen yleinen	238
38	Ei kanteleensoittajia	250
39	Myllykosken jenkka	254
40	2-, 3- ja 5-riviset haitarit, jotka kertojalla ollut, eri merkkejä	277
41	Kertojan isä soitti 1-rivistä	317
42	Märällä sormella ikkunaan hankaaminen kertojan en- simmäinen musiikillinen kokemus	319
43	Virsikanteleella soittaminen	324
44	Viululla kokeileminen, rytmi ongelmana	352
45	Kertojan nuoteista soittamaan opetteleminen: ongel- mat, kokeilua haitarilla	367
46	Vili Vesterisen soitto hyvää musiikkia kertojan mie- lestä, samoin Merja Ikkelän	414
47	2-rivisen soitto kansanmusiikkia, mutta 5-rivisen ei: kertojan mielipide	423
48	Vaiennut viulu, Konsta Jylhän sävellys	434
		-450

Kerääjä: Jeskanen Marjatta

S U I S T A M O

K I U R U V E S I

Haastateltava: Törrtö Anni Antreintytär
 O.s. Mämmi, s. 26.6.1902 Suistamon Koiton kylässä,
 Kiuruvedelle sotien jälkeen

1	Kissan hauentuonti	1
2	Pokrova, pyhänmiestenpäivän juhla Jalovaarassa, pruasniekka	30
3	Pitkä puara, nuorten seurusteluun liittynyt kävely	90
4	Pruasniekkatanssit, blašit, haitarin- tai huuliharpunsoittajat	140
5	Aholla tanssimaan opettelu	158
6	Ristakko, polkka, hienohelma, sottiisi, valssi: tansseja	170
7	Hienohelman tanssiminen, sävelmä (hyräilyä), valssin askeleet	178
8	Sottiisi eli jenkka	213
9	Ristakon tanssiminen	220
10	Kolmen parin peli, maanitus kuului tanssiin	260
11	Ei tanssittu katrillia	277
12	Rautatietyöntekijät opettivat uusia tansseja	280
13	Advoit, nuorten (tav. tyttöjen) kyläily eri kylissä sukulaisissa ennen pruasniekkaa	295
14	Kertoja ei muista rautatien rakentamisen vuosilukua	307
15	Petsalon Lila (Lilja) oik. Lafiira, löysi rautatie-työmaalta insinöörimiehen aviomieheksen	315
16	Advoit (ks 13), myös poikia sukuloimaan kerran, muistelman	330
17	Kertojan advoissakäynnit	390
18	Tapaninajelu	405
19	Tapanintanssit	415
20	Nurkkatanssit huuliharpun säestyksellä	418
21	Piirileikkien tanssiminen	425
22	Rautatieläiset toivat "Suomen tanssit" Suistamolle	429
23	Piirilauluja: "Ralli se on minun rattoni"; "Lumisade peitti hevoseni jäljet" (alkusanat)	452
24	Piirileikin tanssiminen	464
25	Iltamat nuorisoseuran- ja työväentaloilla, kummallakin oma väkensä	490
26	Iltamien ohjelma	514
27	Opri ja Oleksi- näytelmässä kertoja mukana	524
28	Nurkkatanssit halvempi vaihtoehto kuin iltamat	540
29	Nuorten seurustelu	560
30	Sulhasissakäynti ja kihlaus	575
31	Kihlojen hyväksyminen tai hylkääminen	610
32	Häät varallisuuden mukaan	620
33	Sulhanen toi vihkikankaan	628
34	Suistamon ensimmäinen auto	638
35	Hääseremoniat: lähtö morsiamen kotoa, pöydän kiertäminen, laulu "Sä kasvoit neito kaunoinen"	650
	- Ei itkuvirsiä kertojan näkemissä häissä	688
	- Vanhempien kaulaaminen ja siunauksen saanti lähtiessä	695

Nauha 28 / 1978
2-puol.
K I U R U V E S I

Haastateltava: Pietikäinen Juho Alfred Pekanpoika
S. 26.12.1897 Kiuruveden Niemiskylässä,
ent. suutari

36	Henkilötiedot	1
37	Kertojan lapsuudenvaiheet, loisenalo	12
38	Kertoja huutolaisena rengiksi enolleen	45
39	Rengiksi taloon 60 markan vuosipalkalla	73
40	Muutto toiseen taloon, Hingunniemeen rengiksi	125
41	Hevosmieheksi kirkonkylään kauppias Huttuselle	167
42	Oppipojaksi suutari Korolaiselle Kajaaniin	188
43	Kiuruvedellä vankituvan talonmiehenä	206
44	1918 aika Hingunniemessä, isäntä suojeluskuntalainen.	227
	Panosten haku Iisalmeista, muistelmia	
45	Kertoja ei mukana kahakoissa	275
46	Kiuruvedellä yksi kahakka, kerrottiin olleen iisalmelaisia	295
47	Ampumistapaus vankituvalla	328
48	Riku Kämäräisen ampumistapaukseen liittyneitä asioita, muistelmia	330
49	Työväentalon sulkeminen kansalaissodan aikana	403
50	Työväentalon tanssit	406
51	Työväentalo vankilana 1918	418
52	Vankien vapaat olot	435
53	Olojen vakiintuminen	455
54	Rautatienrakentajat näyttelijöinä työväentalon iltamissa	484
55	Iltamien järjestäminen, perheiltamat viikolla	500
56	Nuorisoseurantalo ei niin suosittu kuin työväentalo	518
57	"Elinan surma" näytöskappaleena työväentalolla	553
58	Polkka ja jenkka tavallisimmat tanssilajit	563
59	Katrilliesitys työväentalolla, vanhemmat ihmiset tanssijoina	568
60	Jauhojenajo Pyhäjärvelle, laivarannassa makasiini	585
61	Voinvienti Iisalmeen	600
62	Kiuruvesi-Iisalmi- välillä kaksi laivaa + rahtilaivat - Lastin purkaminen	608
63	Kiuruvesi ja Kalervo, matkustajalaivoja	640
64	Kiuruveden kirkonkylä vuosisadan alkupuolella; talot	652
65	Torin paikalla liejukko ja lehmien kulkupaikka	690
66	Tiet 1900-l. alkupuolella	705
		-717

Kerääjä: Jeskanen Marjatta

K I U R U V E S I

	Haastateltava: <u>Pietikäinen Juho</u>	
1	Uittotyöt keväisin Nälännöltä Koskenjoelle	1
2	Kirkonkylän kehittyminen sodan jälkeen	28
3	Lehmien pito kirkonkylällä	32
4	Vanha linja-autoasema ja ensimmäiset linja-autot n. 1940	78
5	Teitten auraaminen linja-autoliikenteen ongelmana	128
6	Polkupyörien tulo Kiuruvedelle 1915-1920, yleistyi hitaasti	155
7	Pitkien matkojen teko jalkaisin	200
8	Ruoka työmatkoilla	230
9	Lampaan osto työporukalle ruuaksi, muistelma	245
10	Russakat kiusana öisin	278
11	Vapaa-ajan vietto viikkokunnassa ollessa	300
12	Tanssipaikkoina riihet, sillat ja kentät	324
13	Hingunniemessä ja Mäk'kylässä kentät	345
14	Pontikankeitto yleistä	355
15	Eräs tappotapaus kenttätansseissa	364
16	Tappo Ryönänjoella, muistelma	385
17	Vankituvan talonmiehenä olo	442
18	Pontikankeittäjiä paljon	450
19	Raittiuspoliisi Paavo Kämäräinen ja hänen poikansa "muurinpohjanlämmittäjinä"	467
20	Juopottelua vain viikonloppuisin, ei niin yleistä kuin nykyisin, kertojan mielipide	495
21	Naiset eivät tupakoineet eivätkä juopotelleet, Pyhännällä polttivat piippua	505
22	Naisten pitkä hiusmuoti	520
23	Kertojan suutariksi alkaminen ja muutto Kajaaniin, "kymppinä" verstaassa	533
24	Kenkien myynti markkinoilla ja Korolaisen konkurssi	578
25	Kertoja suutarina Kiuruvedellä	590
26	Suutarin työn vaikeuksia pohjanahan muotoilu	595
27	Kenkien teko sotaväelle Kajaanissa	605
28	Taloissa kierteleminen suutarina	628
29	Kenkien teko ennen asiakkaan, myöhemmin suutarin nahasta	640
30	Mitanotto jalasta	652
31	Ruojuvat, naisten pitkävartiset kengät	662
32	Boksinahkaiset naisten kengät	668
33	Hyvät lestit tärkeitä kengänteossa	678
34	Lapikasnanahan teko vaikeata	700

Nauha 29 / 1978
2-puol.

K I U R U V E S I

Haastateltava: Blomberg Tyyne Maria
O.s. Pesonen, s. 22.6.1906 Kiuruveden Heinäperällä

35	Henkilötiedot	1
36	Nurkkatansseissa käynti	6
37	Kirkossakäynti jalkaisin	38
38	Kertojan lapsuudenkodin köyhyys ja maailmallelähtö 11-vuotiaana	53
39	Suhtautuminen itsemurhaan kertojan lapsuudessa	97
40	Kertoja lapsenvahtina perheessä, joka ei antanut ruokaa, muistelma	115
41	Vertailua nykyajan oloihin	130
42	Kertojan lapsuudenkodissa maalattia	138
43	Riepunuket leikkikaluina	160
44	Uskomus, että lapset tulevat kaivosta, muistelma	170
45	Puupalikat ja kivet leikkikaluina	190
46	Karttupiilosilla olo	200
47	Ei palloleikkejä, koska ei palloja	212
48	Hevosenluokit leikkikaluina	217
49	Pyhäkoulussa ja kiertokoulussa olo, lähin kansakoulu Lapinsalossa	223
50	Kertojan ensimmäinen työpaikka sukulaisissa lapsen- vahtina	260
51	Rippikoulukäynti, pappeina Viljanen ja Simojoki	300
52	Kertojan ensimmäinen tansseissakäyntimatka ja siellä sattunut tapaus	328
53	Tanssimaan opettelu navetassa serkun kanssa	342
54	Valssi, jenkka, patespan, rimppa ja sottiisi tansseina	346
55	Kertojan muistamat tanssihäät Pyhäjärvellä, raha- tanssit	359
56	Kertoja ei ole kuullut rahatansseja olleen Kiuru- vedellä	388
57	Nurkkatanssien pito huuliharpun säestyksellä	407
58	Eräs huuliharpulla soitettu sävelmä(hyräilyä), jota Rumpu-Roopetti soitti(sävel: "Iso-Antti ja Rannan- järvi)	428
59	"Tule heili katsomaan"; piirileikkil.	432
60	"Nuo linnut lehtipuissa"	447
61	Kertoja esilaulajana piirileikkejä leikittäessä	460
62	"Tammerkosken sillalla", pll	476
63	Laulunsanojen kirjoittaminen vihkoon yleinen tapa, kertojallakin oli, mutta on kadonnut	500
64	Ei tehty itse laulunsanoja	515
65	Körttiläiset eivät pitäneet nuorten ilonpidosta	520
66	Kertoja vilkas lapsena	528
67	Lapset nukkuivat siskonpetillä, vanhemmilla oli sänky	540
68	Panttileikki ja siihen liittynyt runo	555
69	Kummituksiin uskomisen yleistä, eräs tapaus	567

70	Lapsen itkun kuuluminen maasta, johon äiti oli haudannut tappamansa lapsen, muistelma	580
71	Haltijoista ei tarinoita	595
72	Kertoja ei muita loitsuja, mutta arvelee niitä olleen	600
73	Tietäjä Anna-Mari ja erään pojan löytyminen	605
74	Lehmän löytäminen Anna-Marin avulla	620
75	Uskomuksia piruista, mustan Raamatun uskottiin tuovan pirun paikalle	628
76	Linnun lentäminen kuolemanenteenä, kertojalle sattuneita tapauksia	637
77	Jonkun ihmisen ajattelemisen ja sen vaikutus	648
78	Palan takertuminen kurkkuun merkitsi vieraan tuloa	652
79	Kieleensä pureminen tarkoitti nälkäisen vieraan tuloa	654
80	Vainolaiset: kertoja kuullut puhuttavan, mutta ei tiennyt tarkemmin	657
81	Uskomuksia siitä, mihin ihminen kuoltuaan joutuu	665
82	Kaksipohjaisella kapalla perunoita mitannut isäntä ei saanut kuoltuaan rauhaa, vaan kummitteli, tarina	678
83	Kuolleen koskettaminen ja ruumiin pelkääminen	692
84	Kertoja ei pelännyt miehensä kuoltua	707
		-714

Kerääjät: Jeskanen Marjatta
Nurminen Arja

K I U R U V E S I

Haastateltava: Tikkanen Reino Aleksanteri (RT)
S. 23.12.1908 Kiuruveden Rapakkojoella

1	Suuria kaloja: katon kattaminen särjensuomuilla ja ahventen suomustaminen kyntämällä	1
2	Hauen tappaminen kirveellä jäälle	30
3	Tokeiden teko, taika kalaonnon saamiseksi	56
4	Tuulastaminen	96
5	Hauki veneen kuljettajana	120
6	Naisten mukanaolo kalastuksessa	135
7	Nuottakunnat: suuri nuottakalansaalis	145
8	Toisten pyydyksillä ei käyty	190
9	Linnan Allun kalansaalis	200
10	Syitä kalakannan vähenemiseen; kalojen kuolemat	238
11	Eräs jäniksenpyynti	286

Haastateltava: Korhonen Kalle Johannes (KK)
S. 31.10.1904 Kiuruvedellä

12	Kasku takapuolen pyyhkimisestä jäniksenkypälällä	312
13	Kasku vahingossa saadusta saaliista (RT)	329
14	Kasku suuresta metsästyssaaliista (KK)	342
15	Metsojen pyynti soitimelta (RT)	360
16	Huuhkajan ampuminen (RT)	375
17	Tarina ahneesta metsämiehestä (RT)	390
18	Salametsästys	416
19	Samppa Kananen, salametsästäjä	421
		-430

Nauha 31 / 1978
2-puol.

Haastateltavat: Tikkanen Reino (RT)

Korhonen Kalle (KK)

20	Kertojien henkilötietoja	1
21	Kertojan isoisan ketunmetsästys (RT)	44
22	Eläinräökkäystä (RT)	75
23	Luonnonsuojelusta: kala- ja lintukannan häviäminen (KK)	134
24	Mielipide nykyisestä metsästyksestä metsänhoidosta (RT)	160
25	Mielipide nykyisestä metsänhoidosta (KK)	200
26	Syitä metsojen häviämiseen (RT)	238
27	Pöllöjen häviäminen ja myyrien lisääntyminen	273
28	Haukat (RT+KK)	290
29	Telkkäkanta (KK)	322
30	Eläinkannan suojeleminen	345
31	Eri metsolajit	370
32	Päremerrat ja verkot	385
33	Pajumerrat	400
34	Uistimella kalastus	403
35	Pitkäsiima; tåkysiima ja matosiima	412
36	Nuotanveto	425
37	Olkiköydet ja villaköydet	435
38	Tokkapuut, riistanpyyntiväline	452
39	Riistapolut ja virkotiet	480
		-490

Kerääjät: Jeskanen Marjatta
Nurminen Arja

K I U R U V E S I

Haastateltava: Kärkkäinen Stiina (Tiina)
S. 25.6.1895 Kiuruveden Rytkyllä

1	Henkilötiedot	1
2	Maailmalle lähtö nuorena: lapsenpiikana Iisalmessa ja Torniossa	20
3	Joulun valmistelu kertojan lapsuudessa: leipominen: ei joulukuusta: siivous	58
4	Tupaa ei koristeltu, körttiläisten mielestä se oli syntiä	98
5	Ei himmeleitä	111
6	Jouluevankeliumin luku ja veisuu	113
7	Joulukirkossa käynti	121
8	Kilpa-ajo joulukirkosta	141
9	Aisakellot ja tiu'ut	155
10	Joulusauna	161
11	Joulukirkkoon meno	168
12	Jouluateria	178
13	Kotona ei ollut kelloa	185
14	Ei joulupukkia	200
15	Kertoja ei käynyt koulua	205
16	Kertoja ei päässyt joulujuhliin	212
17	Ei joululahjoja	216
18	Eläimiä ei muistettu erityisesti jouluna	230
19	Ei joululeikkejä; virsien veisaaminen	237
20	Pyhävaatteet jouluna	264
21	Körttivaatteet; kertoja jättänyt körttivaatteet 9-vuotiaana	270
22	Ei taikoja joulun aikana	320
23	Ei kynttilöitä	332
24	Jouluna ei kyläilty: muulloin lapset kylään vain vanhempien mukana	350
25	Joulu ja pääsiäinen suurimmat juhlat	366
26	Seurojen pito	374
27	Nimi- ja syntymäpäiviä ei vietetty	426
28	Pääsiäisen valmistelu ja vietto	437

Haastateltava: Huttunen Hilja Petronella
s. 22.8.1896 Kiuruveden Remeskylässä

29	Henkilötiedot	442
30	Ei joululeikkejä kertojan kotona: yöllä syöminen; joulusaarnan luku	449
31	Ei uudenvuodentaikoja	458
32	Ei kelloja, ajan katsominen auringosta	461
33	Aikaisin nouseminen	474
34	Siivoaminen uudeksivuodeksi	477
35	Huoneita ei koristeltu: lettinauhat Ameriikasta joulukuusen koristeiksi	484

Nauha 33 / 1978
2-puol.

Haastateltavat: Huttunen Hilja

Kärkkäinen Tiina

36	Punainen kielletty väri körttiläisille	1
37	Ei erityisiä uudenvuoden viettotapoja	65
38	Kirkossa yöllä uutenavuotena	88
39	Loppiaisena ei erityisiä viettotapoja	145
40	Mäenlasku laskiaisena	177
41	Laskiaisrieska	181
42	Seisomaan joutuminen uskontotunnilla, eräs tapaus	196
43	Laskiaismäenlasku koulussa ja kotona	223
44	Kelkat ja sukset	232
45	Lasten vaatetus ennen vanhaan	238
46	Kertojan kotona savupirtti: lämmitys	268
47	Kota, keittopaikka	290
48	Savupirtin valaistus, päreet ja öljylamput	323
49	Lampunsydämen teko	335
50	Veisuu ja raamatunluku joka lauantai- ja pyhä- päivinä	354
51	Hartauskirjat	360
52	Keskustelua	390
53	Pääsiäisenvietto: rullien kuuntelu	400
54	Lasten pukeutuminen noidiksi; leikit	437
55	Lehmäonnen taikominen, eräs tapaus	465
		-490

Kerääjät: Jeskanen Marjatta
Nurminen Arja

K I U R U V E S I

Haastateltava: Kärkkäinen Tiina
S. 25.6.1895 Kiuruveden Rytkyillä

1	Häät, joissa kertoja mukana pikkutyttönä. Morsiamen pyörtyminen. Ruokalajit.	1
2	Vanhin häämuisto, tanssit häätalossa	130
3	Kertojan omat häät, jalan vihille kirkolle todis- tajien kanssa, vihkipuku	210
4	Palveluspaikan otto, pestiraha	310
5	Pielaveden pestuumarkkinat	330
6	Riiviikon aikana paljon häitä	350
7	Vihkiäisistä paluu jalan	365
8	Häälahjat tavallisesti vaatteita: liinavaatteita: morsiamen lahjat anopille, puhemiehelle ym	385
9	Puhemiehen tehtävät	424
10	Kuuliaiset, kuulutustenottojuhlat	440
11	Uskomus, ettei kuule lapsen itkua, ellei käy kuulutuksia kuulemassa	452
12	Kuuliaistanssit: haitarinsoittaja: piirileikin tanssiminen	458
13	Pimpparauta ja viulu soittimina, huuliharppu	520
14	Piirilaulut	545
15	Kertojalla ollut lauluvihko	560
16	Tanssit pyhäiltaisiin	580
17	Kertojan palveluspaikat	600
18	Kertojan lapset	620
19	Kertojan ensimmäisen lapsen synnyttäminen, äiti kättilönä	628
20	Nysävieru, toiseksi nuorimman lapsen nimitys	650
21	Lapssaunaiset, naapurien tuliaiset synnytyksen jälkeen	670
22	Ristiäiset pidettiin, kun pappi sattui lähistölle	690
		-715

Nauha 34 / 1978
2-puol.

23	Kertojan toiseksi nuorimman lapsen ristiäiset	1
24	Kummin tehtävät	35
25	Kastemekko, jos oli varaa	50
26	Lapsen pito kapaloissa	62
27	Ei tutteja kertojan lapsilla	100
28	Imettäminen ainakin vuoden ikäiseksi, joskus kauemminkin	110
29	Lasten ruoka samaa kuin aikuisten	140
30	Kätkyt, lasten kehto	163
31	Lapselle laulaminen: kertoja ei muista yhtään kehtolaulua	185
32	Kertojan miehen kuolema ja tyttären lomansaanti	205
33	Pula-ajat eri sotien jälkeen	274
34	Matka Kiuruvedeltä Tornioon 1910-luvulla eri kyydeillä: postin ja kievarikyydillä sekä junalla	315
35	Laivamatka Iisalmesta Kiuruvedelle v. 1918	390
36	Kertojan ensimmäinen autokyyti Torniossa	420
37	Ostoksilla käynti Tornioista Ruotsin puolelle kertojan nuoruudessa, silta maksu	440
38	Polkupyörän käyttö nuorena	504
39	Körttiläiset eivät ajaneet polkupyörällä	520
40	Kertojan mielipide nykyisestä kiireisestä elämämenosta	525
41	Kertojan nuorekkuuden "salaisuus" juhannusaattona syntyminen	535
42	Kertojan palveluspaikka Torniossa, yksi vapaapäivä viiden vuoden aikana	585
43	Kertojan mielipide nykyajan nuorista: liikaa vapaata	600
44	Kertojan työpäivä palveluksessa ollessaan	630
45	Palveluspaikan lasten kuolema keuhkotautiin, kertoja ei pelännyt tartuntaa	640
46	Kertoja ollut aina terveenä	665
47	Kertojan sisaren terveys	680
48	Heinäkylässä kulkutautisairastupa lapsille, kertoja ei vienyt lastaan sinne	690

Kerääjä: Lappalainen Jukka

K I U R U V E S I

Haastateltava: Korhonen Juho

1	Äänenvoimakkuuden tarkistusta	1
2	Sahatöitten aloittaminen Ryönänjoella, sitä ennen poliisina: sahan palo	75
3	Lapinlahdelle töihin vuodeksi	115
4	K.P. Lappalaisella töissä	125
5	Kertoja paljon ylitöissä	140
6	Sahalla n. 30 työntekijää	165
7	Ryönänjoen sahan aloittaminen 1926, kertoja siellä töissä 27 vuotta	178
8	Yhtiön tila hyvä alkuaikoina, tarkka kirjanpito. Myöhemmin osakkaat vaativat itselleen enemmän osinkoa	200
9	Yhtiön lotjat, niiden tuonti paikalle	258
10	Kertojan palkkio lotjan tuonnista, muistelmä	320
11	Lotjan jääminen pois käytöstä ja lahoaminen	365
12	Lotjan käyttö muissa kuljetuksissa	372
13	K.P. Lappalaisen yhtiön toiminnan loppuminen	388
14	Linnit ja Lampelat, sahan osakkaita	400
15	Ryönänjoen mylly Linnien omistama, toimi vain lyhyen ajan	420
16	K.P. Lappalaisen omaisuuden myöhemmät vaiheet	427
17	Kertojan maanoston kariutuminen Hingunniemestä aluksi: kaupat säästöjen avulla	440
18	Leppäkiulun teolla ensimmäiset tienestit	500
19	Kansalaissodan aika: kertoja Porvoossa poliisikoulussa ennen sotaa	515
20	Suurlakko marraskuussa 1917: poliisikoulun piiritäminen ja kahden miehen tappaminen	540
21	Porvoosta Lappajärvelle	565
22	Hevosia junalla Moskovaan	570
23	Kertoja Pieksämäelle ja Tampereelle junalla: tarkastus junasta tullessa	580
24	Aseitten saaminen vangituilta punaisilta ja venäläisiltä	635
25	Punaisten propaganda ennen kansalaissotaa	650
26	Punaisten ja valkoisten yhteenotto Seinäjoella	664
27	Vankien vienti Vaasan linnaan	685
28	Eräs tapaus, joka kertojalle sattui aseistettua vihollista pidätettäessä	700
29	Hämeenlinnan vankilassa tungosta kansalaissodan aikana	768
30	Kertojan mielipide kansalaissodan syistä: venäläisten propaganda ja miliisin muuttaminen poliisilalle	812
31	Suhtautuminen kansalaissotaan Kiuruvedellä	855
32	Saksaniemen ratsupoliisikoulun karkuri, jota epäiltiin vakoilijaksi	868
33	Sotilaspassin puuttuminen pelasti talvisotaan joutumiselta	904
34	Eläkkeet kansalaissodan molempien puolien veteraaneille	930

K I U R U V E S I

Haastateltavat: Seeti Ruhanen ja Pentti Remes

Äänitys: Kalliokylä v.1983

1	Aiheena Kalliokylän paikallishistoria	14
2	Vanhat liikenneväylät	19
3	Kapulasilta	27
4	1790-luvulla kuninkaan rahalähetys Kajaanin linnaan	72
5	Rahojen ryöstäminen	92
6	Ryöstäjien pakoilu ja rahojen piillottaminen	110
7	Ruotsin vallan aikaisia sotaväelle tarkoitettuja palkkarahoja	120
8	Ryöstäminen tapahtui Kaikkola -nimisessä talossa	133
9	Ryöstössä mukana ollut kertoo ryöstöstä kuolinvuoteellansa pojalleen	141
10	1960-luvulla löydettiin Kalliokylästä rahoja	152
11	Heikki Vågen isä tai isänisä kertonut tapah- tumasta kuolinvuoteellansa	155
12	Venäläisten operaatio	173
13	Vuosina 1896 - 1964 elänyt Seeti Ruhanen on kertonut ryöstöstä pojallensa	245
14	Ryssänsaaren sijoittuminen	265
15	Mitä ryöstöstä saaduilla rahoilla on tehty?	270
16	Löydetyt kätöt	279
17	Kauppamies Taneli Ruhanen	317
18	Kun pakoiltiin Venäjän armeijaan lähtöä	381
19	Rajamerkit	403
20	Ryssänsaari	467
21	Ketunpesäkangas	478
22	Voudit kuljettaneet rahoja	522
23	Ryöstön tekijät paikallisia henkilöitä	531
24	Rahojen kirous	554-568

Raharyöstö

Pentti Remes kertoo, että 1790-luvulla olisi ollut kuninkaan rahalähetys Kajaanin linnaan. Rahat oli tarkoitettu sotaväelle palkkarahoiksi. Rahoja oli kuljettanut kymmenen voutia. Tuolloin oli ollut tuiskuinen keli ja miehet olivat yöpyneet Jysinmäessä Kaikkola -nimisessä talossa, jossa asui kolme veljestä. Yöllä talon asukkaat surmasivat ja hautasivat voudit ja varastivat rahat. Tämän jälkeen ryöstäjät olivat joutuneet pakoilemaan ja kätkemään rahoja.

Rahoilla oli myös ostettu taloja, mutta näillä rahoilla on sanottu olevan kirous kolmannessa polvessa, jolloinka talot on sitten menetetty. Rahakätköjä on myöhemmin löydetty, esimerkiksi 1960-luvulla löydettiin Kalliokylästä pari sankollista rahoja.

Tapahtuman yksityiskohdat on alunperin kertonut kuolinvuoteellaan Heikki Vågen isä tai isänisä, joka oli tapahtuman aikaan renkinä Kaikkolassa. Tämän jälkeen tarina on kiertynyt suupuheena eteenpäin.

Venäläisten operaatio

Tsaarin vallan aikana kasakoita oli kiertänyt keräämässä evästä. Kasakkojen isompi joukko oli ollut jossain muualla ja tarkoituksena oli ollut yhtyä Iisalmen tienoilla.

Kasakoita oli ollut 80 miestä ja he olivat ottaneet Hirvimäeltä sikoja yms. Laurikkala -niminen mies oli otettu oppaaksi.

Tämä oli tapahtunut syksyllä ja vettä oli satanut joka päivä. Kasakat olivat yöpyneet Kalliojärven saarella, jota on sen jälkeen kutsuttu Ryssänsaareksi. Yksi mies oli jäänyt vahtiin, mutta hänkin oli alkanut torkkua. Laurikkala oli tyrkännyt veneen vesille ja karannut. Vartiomies oli unissaan sanonut: "Kilikkaa, kolokkaa, ken siellä mahtaa soutaa".

Kasakat olivat sitten ampuneen muutamia laukauksia, mutta aseet eivät olleet pelanneet, koska ne olivat kastuneen. Kasakat olivat vielä huudelleet saaresta Laurikkalalle.

K I U R U V E S I

Kerääjä Nurmi, Jeskanen ja Toivanen vuonna 1981.

1	Kirkonkylä ei ollut iso	o
2	Nykyisen torin paikalla oli liejukkoa	2
3	Kauppias Kärkkäinen	22
4	Apteekki	39
5	Toria ei ollut	46
6	Asemalle ei ollut tietä	56
7	Tie kiersi kirkon kautta Hautakylään	62
8	Niemiskylään oli tie ja Remeskylään ja Lapinsaloon toinen tie	68
9	Tiet eivät olleet hyviä	73
10	Monella oli kylällä lehmiä	90
11	Iisalmeen ei ollut tietä	94
12	Torin linja-autoasema	103
13	Elonleikkut	116
14	Sirpillä leikattiin	118
15	Puinti riihellä	123
16	Sidottiin lyhteeksi ja lyhteet kuhilaalle	128
17	Kuhilaat koottiin aumoihin	138
18	Puinti riihessä oli kovaa työtä	148
19	Ryöppä	164
20	10 tuntia tai kauemminkin puitiin	172
21	Kuivatus	179
22	Vaatteet puinnissa	187
23	Puuaura	194
24	Risukarhi	197
25	Möyrä	199
26	Toukotöiden aloittaminen	205
27	Peruna laitettiin vasta kesäkuun 10. päivän tienoilla	210
28	Halla	229
29	Perunan pani pakkaneen monta kertaa	238
30	Kaskenpoltto	240
31	Kasken vierto	246
32	Rantteet	262

K I U R U V E S I

33	Loistavat tulokset yleensä ruiskaskesta	270
34	Rytlyn Luhan maalla kaskettiin 200 v sitten	273
35	Kynnettiin kaskea	287
36	Puoskarit, jotka olivat olevinaan karjan parantajia	289
37	Kun lehmä myytiin uuteen paikkaa, pestiin sen silmät, ettei se ikävöi entiseen paikkaan	298
38	Havuilla peitettiin jäljet	308
39	Karja metsän peitossa	322
40	Kellokas karjassa	332
41	Karjan lasku laitumelle keväällä	346
42	Metsällä oltiin paljon	355
43	Isä oli kova metsästäjä	357
44	Metsästettiin lintuja, jäniksiä, oravia ja kärppiä	360
45	Haulikko ja rihlakkopyssy	364
46	Ansot	365
47	Rihmanen	369
48	Loukku	374
49	Hirviä ammuttiin salaa	385
50	Tukkapuu	389
51	Riistapolku	420-423

K I U R U V E S I

Kerääjä: Nurmi, Jeskanen ja Toivanen vuonna 1981

1	Kalan pyydykset	0
2	Ensin oli päremertoja	6
3	Jo kaukaisina aikoina on tehty verkkoja	13
4	Pajumerrat	34
5	Uistelua	43
6	Pitkän siiman pito	60
7	Siima tehokkain pyyntitapa	68
8	Täkysiima	81
9	Nuottakalastus	90
10	Nuotat olivat kahden tai kolmen talon yhteisiä	98
11	Kesä- ja talvinuotanvetoa	104
12	Olkiköydet	124
13	Villaköydet	129
14	Metsätyöt	134
15	Yhtiöt teettivät metsätöitä	143
16	Porukka	154
17	Työpäivän pituus	159
18	Hevonen mukana metsätyömaalla	167
19	Kappale- tai kuutiotaksa	188
20	Ei vielä kämppiä	201
21	Yövyttiin taloissa	208
22	Uittokuljetus	218
23	Laivatkin veti ennen vuotta 1927	222
24	Matti Pietikäinen omisti laivan	227
25	Vastuu	235
26	Lenkittäminen	244
27	Puomit	259
28	Toistasataa miestä yhtäaikaan vierittämässä	272
29	Simuna Väisänen tullut Paltamosta Raskeelle mökkiläiseksi	276
30	Simuna Väisänen oli tervanpolttaja	278
31	Koivujärvellä poltettu tervaa koloista puista	287

Nauha 42

K I U R U V E S I

Kerääjä: Nurmi, Jeskanen ja Toivanen v. 1981

32	Pohjoisen puoli puusta jätettiin koloamatta	291
33	Tervahauta tehtiin hiekkarinteeseen	298
34	Haudan pohja vuorattiin savella	300
35	Kitataan halkeamat	302
36	Haudan pohjalla ränni	307
37	Tervastakka eli silimätakka	320
38	Napapuu	327
39	Sammalvylli	336
40	Sytytys ja peittäminen	338
41	Rännitappi aukaistaan	343
42	Terva valuu sammioon	348
43	Sammioista terva laitetaan tynnyriin	349
44	Tervan kusetus	352
45	Terva puhdistuu vedestä	362
46	Tynnyrien kuljetus	366
47	Äiti kutoi kankaat	398
48	Jo pienenä piti opetella käsin ompelemaan	400
49	Lapsillakin oli körttipuku päällä	412
50	Kiuruvedellä oli paljon körttiläisiä	436
51	Heinäkylässä oli paljon körttiläisiä	441
52	Heinäkyllällä oli seurat, jotka kestivät kaksi viikkoa	447
53	Aku Rätty kotoisin Heinäkyllästä	456
54	Aku Rätty rengiksi Malmivaaralle	458
55	Aku Rätty oli herännäispuhuja	460
56	Pappi Jahvetti Rätty oli Aku Rädyn veli	467
57	Nauha loppuu	478

K I U R U V E S I

Kerääjät: Jeskanen ja Toivanen, kooste 1981

Kiuruvetisiä kertojia

1	Yöjalassa kulku oli yleistä	0
2	Rukkasten antaminen	8
3	Tansseihin kuljettiin jalan	22
4	Laulut, puheet	46
5	Puheiden aiheet	54
6	Haastateltavan laulutaito	67
7	Missäpäin tanssittiin?	90
8	Kestit vain oman kylän asukkaille	105
9	Haitarimusiikki ja piirileikit	138
10	Haitarin soittaja Tikkanen Ruutanalta	146
11	Piirileikkilaulut	153
12	Kokoonnuttiin Paljakanvuorelle	156
13	Kaikki ikäpolvet pikkulapsia lukuun- ottamatta mukana juhannuksena Paljakan- vuorella	167
14	Miten piirileikkiä mentiin?	186
15	Vuorotellen haettiin tanssimaan	215
16	Tappeluita ei ollut, vain pieniä kahakoita joskus	223
17	Yöjalassa käynti	231
18	Vihille meno	269
19	Puhemiehet veivät kuulutuskirjan pappilaan	273
20	Häät vietettiin usein morsiammen kotona	286
21	Vihkialusta	297
22	Onnittelut	302
23	Onnenmaljat	305

Nauhan 43

K I U R U V E S I

Kerääjät: Jeskanen ja Toivanen, kooste 1981

Kiuruvetisiä kertojia

24	Tanssit	317
25	Luttinen soitti viulua	332
26	Samat häät kestivät kolme päivää	338
27	Hautaaminen	347
28	Ruumista säilytettiin kuopassa ja talvella riihessä	349
29	Ruumista käytiin katsomassa	358
30	Ruumiin valvojaiset	380
31	Veisaaminen	391
32	Hierominen	397
33	Hieroja Silja Huttunen	401
34	Hieronta aloitettiin olkapäistä	410-426

K I U R U V E S I

Kerääjät: Arja Nurminen ja Marjatta Jeskanen, kooste 1981

Kiuruvetisiä kertojia

1	Ennen kuppausta kylvettiin	0
2	Imetään sarvet kiinni	4
3	Kuppaussarven päässä oli kalvo	9
4	Kalvoon laitettiin suolaa	15
5	Haavojen teko	22
6	Kertoja kupannut Ivalossa	24
7	Kertoja kupannut Rovaniemellä	29
8	Kuppakirves	33
9	Sarvet tippuivat pois, jos kova veren tulo	44
10	Mihin kuppaus auttaa?	54
11	Vielä yksi kuppari	67
12	Miehiltä ei vaihdu veret	70
13	Lääkärit pitävät kuppausta humpuukina	75
14	Hammassärkyyn kuppaaminen	83
15	Yhdeksän vuotias tyttö kupattavana	87
16	Suutari syötettiin kammarissa	101
17	Suutarille annettiin talosta vaatteet	102
18	Nahkat liotettiin pehmeiksi	107
19	Myös sepät ja räätälit syötettiin kammarissa	110
20	Suutarin laulu	120
21	Suutari laittoi naukua kenkiin	126
22	Aku Valta	138
23	Aku Valta soitti tukkilautalla	144
24	Vorokki	146
25	Junttasakissa laulettiin	157
26	Tukkilaisilla vakinainen pelimanni	180
27	Anna-Mari oli teosofi	187
28	Anna-Mari paransi ihmisiä	190
29	Pihlaja, elämänpuu	194
30	Anna-Marin luona kävin paljon ihmisiä	207
31	Riikka oli kiuruvetinen	227
32	Riikka teki vehnästä	229
33	Riikalla oli kaksi poikaa	233

34	Riikka kiersi vuodet ympäriinsä	237
35	Kertojan luona Riikka asui kolme vuotta loisena	239
36	Radio oli harvinaisuus	245
37	Hiski	264
38	Venäläiset kauppiaat	294
39	Pekka Remsunen	300
40	Puolakan emäntä	316
41	Laukkukauppiaat osasivat puhua suomea	321
42	Laukkukauppiaat hakivat tavarat Iisal- mesta	329
43	Laukkukauppiaat möivät kankaita ja kaikkea pientä	330
44	Kiho Vauhkonen kiersi ja puhui ennus- tuksia	337
45	Räpylä Niiranen	347
46	Räpylä Niiranen asui Iisalmen puolella	352
47	Räpylä Niirasella oli räpylät sormien ja varpaiden välissä	361
48	Iisalmen kirkonkellon upotus Kirkon- salmeen ison vihan aikana	362
49	Räpylä Niiranen löysi kellon sukel- tamalla	365
50	Kellon nostoyritys	366
51	Kuikka Koponen, Pielaveden lukkari	375
52	Koposen vaimo oli ihmeläkkeiden tekijä	377
53	Koponen oli silmäkääntäjä	386
54	Vanhat kokoontuivat ennen mökkiin	387
55	Kasku Kuikka Koposesta	393
56	Penttinen, värikäs mies	415
57	Penttinen tunnettu voimamies	419
58	Penttinen ei välittänyt ympäristön mielipiteistä kovin paljon	421
59	Penttisen maine Korpijoen kuninkaana	423
60	Loppuu	425